

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.3.2.2025

Pan
Sławomir Konieczny
Zachodniopomorski Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/082 – Ochrona rzeki Iny i jej dopływów przed zanieczyszczeniami

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie ¹ , Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sławomir Konieczny, Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska ² , od 1 maja 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Marek Chabior - Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w okresie 1 października 2020 r. – 8 kwietnia 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań dotyczących zapobiegania pogorszeniu stanu wód oraz ograniczenia zanieczyszczenia rzeki Iny i jej dopływów
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2022 r. do dnia zakończenia kontroli ³
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej ⁵ , upoważnienie do kontroli nr LSZ/17/2025 z 8 stycznia 2025 r., nr LSZ/81/2025 z 5 maja 2025 r. Anna Jończyk, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/68/2025 z 8 kwietnia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-3, 1204-1207)

---

¹ Dalej: WIOŚ lub Inspektorat.

² Dalej: Wojewódzki Inspektor lub ZWIOŚ.

³ Tj. 26 maja 2025 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁵ Od 26 marca 2025 r. p.o. Wicedyrektor Delegatury w Szczecinie.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wojewódzki Inspektor realizował w latach 2022-2025 zadania dotyczące zapobiegania pogorszeniu stanu wód oraz ograniczenia zanieczyszczenia rzeki Iny i jej dopływów.

Przy planowaniu działalności WIOŚ na każdy rok, stosownie do *Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska*⁷ określonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska⁸, uwzględniano kontrole obejmujące zagadnienia związane z jakością wód powierzchniowych i ograniczeniem zanieczyszczenia rzek (w tym Iny i jej dopływów). Korzystając z uprawnień określonego w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska⁹ oraz w art. 108 ust. 4 i 6 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne¹⁰, na potrzeby planowania kontroli co roku występowano do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹¹ z wnioskiem o przekazanie danych zgromadzonych w systemie ewidencji producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności¹².

WIOŚ posiadał dostęp do danych Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska¹³ o stanie wód powierzchniowych (w tym w zlewni Iny) oraz otrzymywał od niego informacje o przypadkach przekroczenia poziomów wskaźników jakości wód. Posiadał także wyniki pomiarów, o których mowa w art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne, o ile podmiot zobowiązany przysyłał do Inspektoratu takie dane. Ustalono bowiem, iż w stosunku do czterech podmiotów (z 11 objętych badaniem NIK) nie podjęto działań mających na celu wyegzekwowanie ww. danych. Stwierdzono również pojedyncze przypadki nieanalizowania lub nieanalizowania na bieżąco wyników otrzymanych pomiarów, co NIK ocenia jako działanie nierzetelne. Zaniechanie w tym zakresie stwarzało ryzyko nienaliczenia opłat podwyższonych, zwłoki w ich naliczeniu lub przedawnienia możliwości ich dochodzenia w przypadku przekroczenia wielkości określonych w pozwoleniach wodnoprawnych. Brak bieżącej oceny dotyczył także pojedynczych przypadków sprawozdań, o których mowa w art. 236b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska¹⁴. Wprawdzie ustawodawca nie wskazał terminu w jakim wojewódzki inspektor ochrony środowiska ocenia jakość dostarczonych przez prowadzących instalacje danych, niemniej mając na względzie rzetelność działania organów, powinno to następować bez nieuzasadnionej zwłoki. Ponadto niezapewnienie przez prowadzącego instalację w sprawozdaniu jakości przekazywanych danych pod względem ich kompletności, spójności lub wiarygodności – według art. 236d ww. ustawy – podlega administracyjnej karze pieniężnej. W tym względzie należy zauważyć, iż - jak wskazywał sam Wojewódzki Inspektor - wpływ na możliwość bieżącego wykonywania zadań miała m.in.

---

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: IOŚ.

⁸ Dalej: Główny Inspektor.

⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 425; dalej: ustawa ioś.

¹⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 1087, ze zm.; dalej: ustawa Prawo wodne.

¹¹ Dalej: ARiMR.

¹² Dz.U. z 2023 r. poz. 885, ze zm.

¹³ Dalej: GIOŚ.

¹⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 647; dalej: ustawa POŚ.

ograniczona liczba etatów, która determinowała także liczbę kontroli w zlewni rzeki Iny.

Otrzymywane dane, w tym z państwowego monitoringu środowiska¹⁵, WIOŚ wykorzystywał m.in. do typowania zakładów do kontroli. W latach 2022-2024 kontrolowano w szczególności: przestrzeganie warunków dotyczących ilości pobieranej wody, ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych; przestrzeganie obowiązków oraz ograniczeń dotyczących stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, o których mowa w art. 102 ust. 1 ustawy Prawo wodne¹⁶; realizację przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach¹⁷, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy (od 2024 r.). Objęte badaniem kontrole wód prowadzono zgodnie z procedurami wewnętrznymi. W przypadkach stwierdzonych nieprawidłowości Wojewódzki Inspektor korzystał z przysługujących mu uprawnień, m.in. nakładał mandaty karne i administracyjne kary pieniężne, naliczał opłaty podwyższone, informował o wynikach kontroli właściwe organy. Postępowania administracyjne w przedmiocie ustalenia opłat podwyższonych były wszczynane kilka lat po przekroczeniu warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym (czyny popełnione w latach 2018-2020). NIK wskazuje, iż w przypadku opóźnień w niezwłocznym podejmowaniu przez WIOŚ działań związanych z ustalaniem opłat, poza przesunięciem czasowym wpływów z ww. opłat na rachunek Wód Polskich, wśród podmiotów zobowiązanych do ich wnoszenia utrwalac się może przekonanie o braku sankcji za niezgodne z prawem działania lub zaniechania, które mogą negatywnie wpływać na stan wód.

Wojewódzki Inspektor niezwłocznie reagował na sygnały/ zgłoszenia przypadków zagrożenia zanieczyszczeniem oraz zanieczyszczenia rzeki Iny i jej dopływów. Przeprowadzał kontrole pozaplanowe, monitorował stan wody, zlecał pobór prób do badań, przekazywał informacje o poczynionych ustaleniach właściwym organom oraz występował o podjęcie przez nie działań stosownie do posiadanych przez nie kompetencji. Czynności rozpoznania w terenie zgłoszenia z nieustalonym sprawcą zdarzenia, z wyjątkiem dwóch przypadków, zostały udokumentowane zgodnie z obowiązującymi procedurami.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja zadań dotyczących zapobiegania pogorszeniu stanu wód oraz ograniczenia zanieczyszczenia rzeki Iny i jej dopływów.

1.1. Główny Inspektor poinformował¹⁸, że: *monitoring rzeki Iny i jej dopływów jest prowadzony w ramach pmś. Zgodnie z art. 349 ust. 1 ustawy Prawo wodne celem pmś jest pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami oraz oceny osiągnięcia celów środowiskowych. Prowadzi się go zgodnie z Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu*

¹⁵ Dalej: pmś.

¹⁶ Dotyczące ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, w tym kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną na terenie zlewni rzeki Iny oraz działalność, w ramach której m.in. przechowywane są i stosowane nawozy naturalne.

¹⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 399, ze zm.; dalej: ucpg.

¹⁸ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej¹⁹, transponowaną do polskiego prawa ww. ustawą. Zgodnie z artykułem 8 Dyrektywy monitoring ustanawia się „w celu ustalenia spójnego i całościowego przeglądu stanu wód w każdym obszarze dorzecza”. (...) W związku z tym GIOŚ projektuje sieć monitoringu i wykonuje klasyfikację lub ocenę stanu jcwp²⁰, rozumianego jako stan stosunkowo stały lub podlegający stałym trendom, a nie wynikający z nadzwyczajnych zmian warunków, zarówno naturalnych (hydrologicznych, pogodowych), jak i nienaturalnych (zanieczyszczeń niewynikających z korzystania z wód na podstawie zgód wodnoprawnych). Badania w ramach pmś wykonywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych²¹. Zakres monitoringu i częstotliwość pomiarów oraz badań wskaźników ustala się dla każdego punktu pomiarowo-kontrolnego²² zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem monitoringowym z uwzględnieniem informacji zawartych w planach gospodarowania wodami tj. aktualny wykaz jednolitych części wód powierzchniowych, status, typologię, cele środowiskowe, zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz rodzaj presji oddziaływującej na jcwp (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry²³). Planowanie odbywa się w 6-letnich cyklach gospodarowania wodami, obecnie jest to cykl obejmujący lata 2022-2027. Monitoring, jak też ocena stanu wód rzeki Iny i jej dopływów, leżących na obszarze dorzecza Odry, realizowane są w układzie jednolitych części wód, stanowiących jednostki planistyczne w procesie gospodarowania wodami w ramach Ramowej Dyrektywy Wodnej.

(akta kontroli str. 4, 13-14)

W latach 2022-2025 w zlewni Iny wyznaczono łącznie 26 jcwp, w tym cztery na rzece Inie, 13 na jej bezpośrednich dopływach oraz dziewięć w zlewni rzeki Iny, zasilających jej bezpośrednie dopływy. Monitorowaniem objęto:

- dziewięć punktów pomiarowych w 2022 r. (z czego cztery dotyczyły rzeki Iny²⁴, cztery jej dopływów bezpośrednich²⁵, jeden - dopływu pośredniego²⁶);
- 23 ppk w 2023 r. (odpowiednio: cztery, 10²⁷ i dziewięć²⁸);

---

¹⁹ Dz.U. UE. L. z 2000 r. Nr 327, str. 1, ze zm.; dalej: Ramowa Dyrektywa Wodna lub RDW lub Dyrektywa.

²⁰ Jednolitych części wód powierzchniowych; dalej: jcwp.

²¹ Dz.U. poz. 1576; dalej: rozporządzenie monitoringowe.

²² Dalej: ppk lub punkt pomiarowy.

²³ Dz.U. z 2023 r. poz. 335; dalej: rozporządzenie Pgw.

²⁴ Były to ppk: 1) „Ina - poniżej Recza Pomorskiego” na jcwp „Ina od źródła do Stobnicy”; 2) „Ina - powyżej ujścia Małej Iny” na jcwp „Ina od Stobnicy do Krąpieli”; 3) „Ina powyżej ujścia Wiśniówki” na jcwp „Ina od Krąpieli do Strugi Goleniowskiej”; 5) „Ina - poniżej Goleniowa” na jcwp „Ina od Strugi Goleniowskiej do ujścia”. Te same ppk objęto badaniem także w latach 2023-2025.

²⁵ Były to ppk: 1) „Krąpiel - ujście do Iny” na jcwp „Krąpiel od Kanii do ujścia”; 2) „Stobnica ujście do Iny (na drodze Choszczno-Recz)” na jcwp „Stobnica”; 3) „Reczyca - ujście do Iny (m. Suchanówko)” na jcwp „Reczyca”; 4) „Kanał Iny - ujście do Iny” na jcwp „Struga Ińsko”. Te same punkty pomiarowe objęto badaniem także w latach 2023-2025.

²⁶ Był to ppk „Krępa - ujście do Krąpieli (m. Marianowo)” na jcwp „Krępa”. Punkt ten był badany także w latach 2023-2025.

²⁷ Poza punktami pomiarowymi objętymi badaniem w 2022 r., były to ppk: 1) „Mała Ina - ujście do Iny (m. Witkowo)” na jcwp „Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia” (badany także w latach 2024-2025); 2) „Kanał Sławęcín - ujście do Iny” na jcwp „Kanał Sławęcín” (badany także w 2024 r.); 3) „Struga Goleniowska - ujście do Iny (Goleniów)” na jcwp „Struga Goleniowska” (badany także w 2024 r.); 4) „Struga Rzeplińska - ujście do Iny (m. Witkowo)” na jcwp „Struga Rzeplińska” (badany także w 2024 r.); 5) „Wiśniówka - ujście do Iny (Goleniów)” na jcwp „Wiśniówka” (badany jedynie w 2023 r.); 6) „Małka - ujście do Iny (m. Lubowo)” na jcwp „Małka” (badany jedynie w 2023 r.).

²⁸ Poza punktem pomiarowym objętym badaniem w 2022 r., były to ppk: 1) „Wardynka ujście do Stobnicy (na drodze Wardyń-Chełpa)” na jcwp „Wardynka” (badany także w latach 2024-2025);

- 21 ppk w 2024 r. (odpowiednio: cztery, 11²⁹ i sześć);
- 16 ppk w 2025 r. (odpowiednio: cztery, sześć i sześć).

(akta kontroli str. 4, 6-10, 931-933, 940-945 plik 1)

W okresie objętym kontrolą obserwacjami hydromorfologicznymi w zlewni Iny objęto 18 jcw, z tego 16³⁰ w 2023 r. oraz dwie³¹ w 2024 r. Ocena stanu³² jcw została przeprowadzona w 2022 r. na podstawie danych monitoringowych za lata 2016-2021. Z objętych analizą 24 jcw (z których pięć dotyczyło rzeki Iny³³ i dziewiętnaście jej dopływów³⁴), stan 22 oceniono jako „zły”, z czego:

- stan chemiczny sklasyfikowano jako: „dobry” w jednym przypadku³⁵; „poniżej dobrego” w 13; w ośmiu przypadkach – nie dokonano klasyfikacji;
- stan/potencjał ekologiczny sklasyfikowano jako: „umiarkowany” w 13 przypadkach, „słaby” – w sześciu, „zły” – w trzech.

W przypadku dwóch jcw wskazano na brak możliwości klasyfikacji, a w konsekwencji - dokonania oceny.

Główny Inspektor poinformował³⁶: (...) *Dla badanych jcw występowała zauważalna czasowa zmienność badanych wskaźników jakości wód rzeki Iny i jej dopływów charakterystyczna dla klimatu umiarkowanego, związana ze zmianą pór roku i występowaniem sezonu wegetacyjnego. (...) zgodnie z § 14 rozporządzenia monitoringowego, w terminie do dnia 30 czerwca 2025 r. wykonana zostanie klasyfikacja elementów fizykochemicznych, biologicznych, hydromorfologicznych i stanu*

2) Dopływ spod Kolonii Kolin” na jcw „Dopływ spod Kolonii Kolin” (badany jedynie w 2023 r.); 3) „Mała Ina - poniżej Sądowa” na jcw „Mała Ina od źródeł do Kanału Pomietów wraz z Kanałem Pomietów” (badany także w latach 2024-2025); 4) „Strumień Smardzyński - ujście do Małej Iny m. Dolice” na jcw „Strumień Smardzyński” (badany jedynie w 2023 r.); 5) „Krąpiel (m. Chlebowo)” na jcw „Krąpiel od źródeł do Kanii wraz z Kanią” (badany także w latach 2024-2025); 6) „Sokola - ujście do Krępieli (poniżej m Białuń)” na jcw „Sokola” (badany także w latach 2024-2025); 7) „Giełdnica - ujście do Krępieli (m. Nowa Dąbrowa)” na jcw „Giełdnica” (badany także w latach 2024-2025); 8) „Pęczinka - ujście do Krępieli (m. Pęczino)” na jcw „Pęczinka” (badany jedynie w 2023 r.).

²⁹ Poza punktami pomiarowymi objętymi badaniem w 2023 r., były to ppk: 1) „Dopływ z Piasecznika - ujście do Iny” na jcw „Dopływ z Piasecznika” (badany także w 2025 r.); 2) „Struga Sierakowo - pow. m. Nosowo” na jcw „Struga Nosowo-Sierakowo” (badany jedynie w 2024 r.); 3) „Struga Sowno - ujście do Iny (m. Sowno)” na jcw „Struga Sowno” (badany jedynie w 2024 r.).

³⁰ Tj.: 1) „Ina od źródeł do Stobnicy”; 2) „Ina od Stobnicy do Krępieli”; 3) „Ina od Strugi Goleniowskiej do ujścia”; 4) „Krąpiel od Kanii do ujścia”; 5) „Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia”; 6) „Stobnica”; 7) „Wiśniówka”; 8) „Kanał Sławęcina”; 9) „Małka”; 10) „Struga Goleniowska”; 11) „Ina od Krępieli do Strugi Goleniowskiej”; 12) „Struga Rzeplińska”; 13) „Wardynka”; 14) „Dopływ spod Kolonii Kolin”; 15) „Strumień Smardzyński”; 16) „Krępa”.

³¹ Tj.: 1) „Dopływ z Piasecznika”; 2) „Struga Sowno”.

³² Według § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. poz. 1475), klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jcw oraz oceny stanu jcw dokonuje się nie rzadziej niż co 3 lata, w terminie do dnia 30 września roku, w którym przypadają klasyfikacja i ocena, na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

³³ Były to jcw: 1) „Ina od źródeł do Stobnicy”; 2) „Ina od Dopływu ze Sławęcina do Krępieli, bez Krępieli”; 3) „Ina od Krępieli do Dopływu spod Marszewa, bez Dopływu spod Marszewa”; punkt ten nie był objęty monitorowaniem w kolejnych latach; 4) „Ina od Dopływu spod Marszewa do ujścia”; 5) „Ina od Dopływu spod Jarostowa do Dopływu ze Sławęcina, bez Dopływu ze Sławęcina”; punkt ten nie był objęty monitorowaniem w kolejnych latach.

³⁴ Były to jcw: 1) „Dopływ z Sierakowa”; 2) „Dopływ spod Zieleniewa”; 3) „Dopływ z Rożnowa Nowogardzkiego”; punkt ten nie był objęty monitorowaniem w kolejnych latach; 4) „Wisetka”; punkt ten nie był objęty monitorowaniem w kolejnych latach; 5) „Krąpiel od Kani do ujścia”; 6) „Mała Ina od Dopływu spod Pomietowa do ujścia”; 7) „Wiśniówka”; 8) „Reczyca”; 9) „Kanał Iny”; 10) „Dopływ z Moskorzyna”; 11) „Dopływ z Piasecznika”; 12) „Dopływ z Bralęcina”; 13) „Krąpiel od źródeł do Kanii”; 14) „Sokola”; 15) „Dopływ spod Czarnkowa”; 16) „Giełdnica”; 17) „Mała Ina od Dopływu spod Pomietowa do ujścia”; 18) „Krępa”; 19) „Pęczinka”.

³⁵ Stan ekologiczny tej jcw oceniono jako „umiarkowany”.

³⁶ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

chemicznego jcwp objętych monitoringiem w roku 2024 r. Klasyfikacja wskaźników oraz grup wskaźników dla jcwp badanych w roku 2025 zostanie wykonana w terminie do 30 czerwca 2026 r. Natomiast w terminie do dnia 30 września 2025 r. dokonana zostanie ocena stanu jcwp za lata 2019-2024.

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych przeprowadzona dla jcwp w zlewni Iny wykazała, iż stan 24 jcwp uznano za zagrożony a dwóch niezagrożony³⁷. Termin osiągnięcia celu środowiskowego³⁸ 14 jcwp wyznaczono do 2027 r., pięciu - do 2027 r. a w przypadku substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE - do 2039 r., czterech – po 2027 r.

(akta kontroli str. 4, 10-11, 13-14, 16-18, 23-24 plik 1 i 3, 931-933, 939-945 plik 1, 3, 4)

Ocena eutrofizacji wód powierzchniowych³⁹ została wykonana przez GIOŚ w 2024 r. za lata 2020-2023 dla 28 ppk w zlewni Iny. Wykazała ona, że:

- siedem jcwp oceniono jako niezeutrofizowane („Wardynka”; „Stobnica”; „Struga Nosowo-Sierakowo”; „Kanał Sławęcín”; „Wiśniówka”; „Struga Ińsko”; „Krąpiel od Kanii do ujścia”);
- 17 jcwp oceniono jako zeutrofizowane („Ina od źródeł do Stobnicy”; „Ina od Krąpeli do Strugi Goleniowskiej”⁴⁰; „Ina od Strugi Goleniowskiej do ujścia”, „Reczyca”; „Dopływ spod Kolonii Kolin”; „Mała Ina od źródeł do Kanału Pomietów wraz z Kanałem Pomietów”⁴¹; „Krąpiel od źródeł do Kanii wraz z Kanią”; „Sokola”; „Krępa”; „Giełdnica”; „Pężinka”; „Małka”; „Struga Sowno”; „Struga Goleniowska”; „Struga Rzeplińska”; „Strumień Smardyński”; „Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia”);
- jedna jcwp („Ina od Stobnicy do Krąpeli”) została oceniona w części jako niezeutrofizowana (poniżej ujścia Reczycy) a w części jako zeutrofizowana (powyżej ujścia Małej Iny).

Główny Inspektor poinformował, iż wyniki te dotyczą jcwp leżących w zlewni Iny, funkcjonujących w obecnym cyklu planistycznym obejmującym lata 2022-2027.

(akta kontroli str. 931, 939-940, 942-945 plik 2)

Główny Inspektor poinformował, iż w latach 2022-2025 do GIOŚ nie wpłynął wniosek WIOŚ w sprawie opinii, konsultacji lub interpretacji wyników badań wód zlewni rzeki Iny.

(akta kontroli str. 931, 938-939)

W sprawie zakresu współpracy WIOŚ z GIOŚ w obszarze pmś, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Zadania pmś są realizowane wyłącznie przez Głównego Inspektora (...). Obecnie obowiązujący Strategiczny Program pmś na lata 2020-2025 powstał na podstawie art. 4a ust. 1 pkt 5 ustawy ioś. W pmś obowiązuje zasada cykliczności oraz zasada jednolitości metod⁴². Wojewódzki Inspektor nie ma wpływu na ustalanie warunków w obszarze pmś. Niemniej 19 września 2024 r. odbyło się spotkanie z GIOŚ w sprawie ustalenia formy przekazywania informacji z zakresu pmś przygotowywanego przez Departament Monitoringu Środowiska GIOŚ (DMŚ). 25 września 2024 r. Zastępca Wojewódzkiego Inspektora przesłała propozycje sprawie ustalania punktów pomiarowo-kontrolnych, tj. wskazała, by*

³⁷ Były to: 1) „Mała Ina od Kanału Pomietów do ujścia”; 2) Struga Nosowo-Sierakowo.

³⁸ W przypadkach trzech jcwp termin ten nie był wyznaczony, z czego dla dwóch zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej.

³⁹ Ocena została zamieszczona na stronie <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/449>.

⁴⁰ Na jcwp badania w 2020 r. przeprowadzono na ppk o kodzie PL02S0101_0492, zaś w 2023 r. wyznaczono nowy ppk o kodzie PL02S0101_3999.

⁴¹ Na jcwp badania w 2020 r. przeprowadzono na ppk o kodzie PL02S0101_3153, zaś w 2023 r. wyznaczono nowy ppk o kodzie PL02S0101_4021.

⁴² Art. 23 ust. 14 ustawy ioś.

przy ustalaniu ppk na dany rok przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska była uwzględniana *bliskość (wpływ) oczyszczalni, zakładów przemysłowych, ferm. Celowym byłoby wyznaczenie punktów pomiarowo-kontrolnych poniżej zrzutów ścieków z oczyszczalni i dużych zakładów odprowadzających ścieki przemysłowe, tak by otrzymane wyniki mogły wyraźnie wskazać na istotny wpływ np. zastosowanych rozwiązań technologicznych, pozwalając na określenie tendencji (spadek/wzrost) przekroczeń środowiskowych norm jakości.* W odpowiedzi na powyższe Naczelnik Wydziału Planowania Sieci i Programów Monitoringu Wód DMS poinformowała⁴³, że *monitoring w ramach pmś nie może służyć takiemu celowi. (...) miejsca poboru mają (...) być oddalone od źródeł presji, co zapisane jest w rozporządzeniu monitoringowym.*

Główny Inspektor poinformował: *w związku z przystąpieniem przez GIOŚ do projektowania sieci monitoringu wód powierzchniowych na obecny cykl wodny, GIOŚ zwrócił się do wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska z prośbą o przekazanie danych dotyczących eksploatowanych oczyszczalni ścieków. Informacje Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora (...) zostały wykorzystane przy opracowaniu sieci monitoringu wód powierzchniowych dla województwa zachodniopomorskiego, w tym również obszaru zlewni Iny.*

(akta kontroli str. 399, 401-402, 409-410, 931, 937-938)

W okresie objętym kontrolą w Inspektoracie nie opracowywano dokumentów, w których zawarte byłyby wnioski/rekomendacje dotyczące poprawy stanu wód powierzchniowych, w tym w zlewni rzeki Iny.

(akta kontroli str. 1474, 1520)

2.1. Zadania bezpośrednio związane z ochroną wód powierzchniowych wykonywało 11 pracowników⁴⁴ Inspektoratu. Polegały one głównie na: przeprowadzaniu kontroli przestrzegania i stosowania przepisów, opracowywaniu decyzji administracyjnych dotyczących ochrony środowiska; podejmowaniu kontroli pozaplanowych, w tym interwencyjnych, na wniosek organów administracji publicznej, parlamentarzystów, radnych, organizacji społecznych i innych instytucji oraz osób fizycznych i podmiotów korzystających ze środowiska; wykonywaniu zadań IOŚ wynikających z przepisów ochrony środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z ochroną wód i gospodarką wodno-ściekową (siedmiu)/ ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z rolnictwem (dwóch z wyżej wymienionych oraz czterech kolejnych).

(akta kontroli str. 395-398)

Wskazani pracownicy uczestniczyli w latach 2023-2024 w szkoleniach, warsztatach i konferencjach dotyczących zagadnień ochrony wód przed zanieczyszczeniami⁴⁵ (w tym ze źródeł rolniczych).

(akta kontroli str. 31-31a)

Dyrektor Generalny Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie poinformowała⁴⁶, iż Wojewódzki Inspektor nie wnioskował w latach 2022-2025 do Wojewody Zachodniopomorskiego (dysponenta części budżetowej 85/32-województwo zachodniopomorskie) o środki na wydatki osobowe w WIOŚ związane z realizacją zadań wynikających z przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

⁴³ 26 lutego 2025 r.

⁴⁴ Z tego pięciu z Wydziału Inspekcji w Szczecinie oraz dwóch z Działu Inspekcji w Delegaturze w Koszalinie.

⁴⁵ Pracownicy WIOŚ nie uczestniczyli w takich formach doskonalenia zawodowego w 2022 r. i 2025 r. (według stanu na 14 stycznia 2025 r.).

⁴⁶ W trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Problemu zwiększenia ilości etatów nie da się rozwiązać bez wcześniejszego rozwiązania kwestii zbyt małej liczby pomieszczeń jakimi dysponuje WIOŚ (...). (...) Sprawa ta jest poruszana niemal przy każdym moim spotkaniu z Wojewodami i Dyrektor Generalną ZUW. Zagadnienie dotyczące zbyt małej ilości inspektorów w stosunku do zadań jest także poruszane na spotkaniach z Wojewodami i było poruszane na naradach w GIOŚ. (...) W zwyczaju jest, że pisma kierowane do wojewodów poprzedza się rozmową na dany temat dla uzyskania wstępnej akceptacji. Tak dzieje się np. w przypadku starań o pozyskanie środków w rezerwy celowej wojewody na konkretne wydatki. W związku z brakiem pozytywnej reakcji naszych przełożonych podejmujemy działania w kierunku optymalizacji i racjonalizacji podziału zadań w ramach tego zespołu ludzi, który już posiadamy. W dziedzinie kontroli gospodarowania wodami oraz kontroli rolników (obie te dziedziny wiążą się ze sobą) takie działania zostały podjęte. Poza tym jest to problem ogólnopolski, dotyczący wszystkie wojewódzkie inspektoraty i w tym względzie potrzebne są rozwiązania systemowe i ustawodawcze, które były wskazywane przez poprzedniego Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Nie udało się ich zrealizować, jednak nadal oczekujemy podjęcia działań od obecnego GIOŚ. Dotychczasowa praktyka potwierdza, że w przypadku zmian ustawowych w ramach których w Ocenie skutków regulacji wskazano niezbędność wzmocnienia kadrowego z wyszczególnieniem niezbędnych środków na ten cel, to w efekcie wprowadzenia danego przepisu w ramach rezerw wzmocniano środki na wynagrodzenia ze wskazaniem jakiej ilości etatów to dotyczy. Ostatnim przykładem takiego wzmocnienia była reforma Inspekcji Ochrony Środowiska z 2018 roku.*

(akta kontroli str. 664-667, 1532-1533)

2.2. W 2022 r. w strukturach Wydziału Inspekcji WIOŚ funkcjonowała Grupa Interwencyjno-Wyjazdowa⁴⁷. Jej pracownicy wykonywali zadania w zmianowym systemie pracy (po 12 godzin), tj. od 8:00 do 20:00 i od 20:00 do 8:00. Grupa składała się z 16 inspektorów pracujących w czterech zespołach zadaniowych na czele z koordynatorem.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Taki podział umożliwił podjęcie m.in. dwóch interwencji w tym samym czasie. Do dyspozycji zgłaszających przypadki naruszenia przepisów z zakresu ochrony środowiska udostępnione zostały również telefony alarmowe, czynne całodobowo oraz specjalny adres poczty elektronicznej celem zapewnienia właściwej sprawności systemu. Koordynatorzy (...), zostali również wyposażeni w telefony komórkowe, tak aby podczas podejmowanych działań w terenie w dalszym ciągu mieli możliwość odbierania ewentualnych nowych zgłoszeń. Grupa realizowała przede wszystkim działania kontrolne, które wymagały szybkiej reakcji ze strony Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie. Dotyczyło to głównie poważnych awarii, zgłoszeń związanych z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i powietrza, interwencji związanych z nielegalnym porzuceniem odpadów bądź wykrywaniem nieprawidłowości w gospodarce odpadowej oraz współpracy z organami ścigania celem zatrzymania nielegalnych transportów odpadów.*

Inspektorzy Grupy w 2022 r. podjęli 302 wyjazdy interwencyjne, otrzymali 244 zgłoszenia dotyczące zanieczyszczenia środowiska oraz nielegalnego postępowania z odpadami, w tym: 83 zgłoszenia związane z zanieczyszczeniem środowiska wodnego i gospodarki wodno-ściekowej (przy czym w sierpniu i wrześniu uczestniczyli w działaniach związanych z zanieczyszczeniem rzeki Odry). Zarządzeniem Wojewody Zachodniopomorskiego nr 328/2022 z 7 listopada

---

⁴⁷ Grupa Interwencyjno-Wyjazdowa (dalej: GIW lub Grupa) została utworzona w ramach Wydziału Inspekcji Zarządzeniem nr 4/2019 z 28 lutego 2019 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie.

2022 r. w sprawie nadania statutu WIOŚ, w jego strukturach został utworzony Wydział Zwalczania Przystępczości Środowiskowej⁴⁸, w którym wprowadzono pracę zmianową od poniedziałku do piątku w godzinach od 7:00 do 15:00 i od 14:00 do 22:00. Pod koniec listopada 2022 r. w związku z likwidacją Grupy, której pracownicy świadczyli pracę w systemie zmianowym przez 7 dni w tygodniu, wprowadzono zmiany, w wyniku których inspektorzy po godzinach swojej pracy zgodnie z obowiązującym rozkładem czasu pracy, pełnili dyżury telefoniczne. Dyżur w dni powszednie trwał od 22:00 do 7:00 następnego dnia, natomiast dyżur weekendowy rozpoczynał się o godzinie 22:00 w piątek i trwał do poniedziałku do godziny 7:00 rano. Od 1 stycznia 2025 r. dyżury telefoniczne pełnione są przez Wojewódzkiego Inspektora oraz jego Zastępcę.

(akta kontroli str. 668, 670, 946-950 plik 1)

2.3. W latach 2022-2025 Inspektorat dysponował zasobami technicznymi wykorzystywanymi do prowadzenia nadzoru nad jakością wód i ich zanieczyszczeniem, w tym: samochodami⁴⁹ (20 w 2022 r., 19 w 2023 r., 18 w latach 2024-2025), dalmierzem laserowym, aparatami fotograficznymi, lornetkami, dronami, miernikiem do pomiaru PH, przewodności i temperatury wody, miernikami do pomiaru PH, stężenia tlenu, przewodności, temperatury, zasolenia (od 2024 r.), kamerami termowizyjnymi (od 2023 r.). Pismem z 11 marca 2025 r. (korekta z 2 kwietnia 2025 r.) Wojewódzki Inspektor, skierował do Departamentu Inspekcji GIOŚ zapotrzebowanie na sprzęt niezbędny do realizacji ustawowych zadań dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi azotanami pochodzenia rolniczego na lata 2025-2026, tj. na: dwa dalmierze laserowe z kamerą do oględzin i prac pomiarowych prowadzonych w miejscach magazynowania produktów pochodzenia rolniczego; sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem i urządzeniami peryferyjnymi niezbędny do wykonywania czynności kontrolnych w terenie; systemy do obserwacji wizualnych i ich utrwalania niezbędny do wykonywania czynności kontrolnych w terenie (trzy lornetki, dwie latarki reflektorowe, dron, aparat fotograficzny); samochód terenowy⁵⁰. Zakup ww. środków planowany jest do realizacji na podstawie umowy z PGW WP w ramach zadania „Zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego”. W związku z pismem GIOŚ z 25 marca 2025 r.⁵¹ Wojewódzki Inspektor złożył korektę ww. zapotrzebowania

Opisany wyżej sprzęt był dostępny dla pracowników oraz wykorzystywany w prowadzeniu kontroli w zlewni Iny.

⁴⁸ Zarządzeniem nr 24/2022 z 8 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WIOŚ, wprowadzono Regulamin, w którym określono zasady działania Wydziału Zwalczania Przystępczości Środowiskowej. Regulamin został zatwierdzony przez Wojewodę Zachodniopomorskiego Zarządzeniem nr 333/2022 z 17 listopada 2022 r.

⁴⁹ Z tego m.in. dwa zostały zakupione w ramach umowy nr KZGW/KZ/2019/073 z 4 lipca 2019 r. zawartej pomiędzy GIOŚ, a Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (dalej: Wody Polskie lub PGW WP) na realizację projektu pn. „Zadania związane z prowadzeniem kontroli i monitoringu wód w zakresie wdrażania dyrektywy 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego”. Trzy następne zostały zakupione w ramach kolejnej umowy zawartej między tymi podmiotami na realizację ww. projektu, tj. umowy nr KZGW/KZ/2021/078 z 22 czerwca 2021 r.

⁵⁰ Wyposażony m.in. dostęp do Internetu i energii elektrycznej celem drukowania dokumentów na miejscu kontroli, uruchomienia zadymiarki do analizy przebiegu sieci kanalizacyjnych i lokalizacji wylotów.

⁵¹ W piśmie GIOŚ wskazał m.in. na brak możliwości finansowania zakupu mebli, akcesoriów biurowych, odzieży roboczej, a ponadto przełożenie planowanego zakupu samochodów z 2025 r. na 2026 r.

(akta kontroli str. 32, 603-649, 1142-1148, 1177-1203, 1414)

Pismem z 31 marca 2025 r., w związku z prowadzonym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie naborem wniosków na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, których finansowanie odbywa się za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa, Wojewódzki Inspektor skierował wniosek o umieszczenie projektu pn. „Wzmocnienie sprawności działania Inspekcji Ochrony Środowiska na wodach województwa zachodniopomorskiego” na liście zadań zakwalifikowanych do dofinansowania w 2026 roku. Projekt obejmował m.in. zakup szybkiej jednostki pływającej typu RIB⁵².

(akta kontroli str. 619-640)

2.4. W latach 2022-2025 pobieranie próbek, wykonywanie pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych WIOŚ zlecano Centralnemu Laboratorium Badawczemu GIOŚ Oddział w Szczecinie⁵³, na podstawie porozumienia z 21 czerwca 2021 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem i Wojewódzkim Inspektorem. W porozumieniu wskazano m.in., że:

- CLB deklaruje gotowość w celu pobrania próbki lub wykonania pomiaru od poniedziałku do soboty w godzinach 7:00-22:00 (§ 1 ust. 4);
- pobieranie próbek dokonywane jest przez pracowników CLB (§ 2 ust. 1); dopuszcza się pobieranie próbek przez inspektorów IOŚ wyłącznie w przypadku podejmowania przez inspektorów IOŚ kontroli w trybie doraźnym (interwencyjnym), jeżeli nie ma możliwości natychmiastowego zapewnienia udziału w niej specjalisty z CLB (§ 2 ust. 2);
- CLB wykonuje badania z próbek dostarczonych przez inspektorów IOŚ zaznaczając, że pobór nie był akredytowany, a wykonane analizy/ badania akredytowane; decyzja o wykorzystaniu wyników takich badań w postępowaniu administracyjnym i sędowo-administracyjnym dokonywana jest przez WIOŚ (§ 2 ust. 3); Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż w okresie objętym kontrolą inspektorzy WIOŚ dwa razy dokonali poboru próbek z rzeki Iny (19 sierpnia 2022 r. oraz 11 kwietnia 2023 r.), co było spowodowane brakiem możliwości uczestniczenia specjalisty CLB w czynnościach kontrolnych;
- WIOŚ kwartalny wykaz kontroli planowanych z pomiarami (§ 2 ust. 4) przekazuje do CLB co najmniej na 7 dni przed rozpoczęciem danego kwartału; CLB weryfikuje wykaz i w terminie 5 dni od dnia jego otrzymania przekazuje WIOŚ informację, czy posiada możliwość samodzielnej realizacji badań, czy też istnieje konieczność zlecenia i w jakim zakresie, wykonania tych pomiarów przez inną jednostkę posiadającą akredytację (§ 2 ust. 5); Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż w okresie objętym kontrolą nie było przypadków zlecenia badań dla WIOŚ innej jednostce posiadającej akredytację;
- warunkiem wykonania badania przez CLB jest złożenie przez WIOŚ na obowiązującym formularzu zlecenia do kierownika CLB (§ 2 ust.9); WIOŚ przekazuje do CLB zlecenie w terminie co najmniej 5 dni roboczych przed planowanym pobraniem próbek lub wykonaniem pomiarów (z wyjątkiem interwencji) (§ 2 ust. 11);
- CLB przekazuje oryginał sprawozdania z wykonanych badań i pomiarów do WIOŚ bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie ustalonym z WIOŚ (§ 3 ust. 2).

W wyniku spotkania 2 stycznia 2025 r. Kierownika Oddziału CLB w Szczecinie z pracownikami WIOŚ ustalono m.in., iż: sprawozdania z wykonanych badań

---

⁵² Jednostka pływająca o sztywnym kadłubie otoczonym pneumatycznymi tubami.

⁵³ Dalej: CLB.

i pomiarów będą przekazywane do WIOŚ w ciągu maksymalnie 14 dni od daty realizacji pobrania próbek i pomiarów; dopuszcza się przekroczenie tego terminu, jeżeli jest to uwarunkowane czasem realizacji procedury badawczej, brakami kadrowymi lub innymi zdarzeniami losowymi.

(akta kontroli str. 400, 405, 436-445, 593-602)

3.1. Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora: *Wytyczne do ustalania planów kontroli dla wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska ustala i przekazuje GIOŚ. Wytyczne te uwzględniają kontrolę zakładów oddziałujących na wszystkie elementy środowiska, w tym środowisko wodne i nie istnieje potrzeba wskazywania w tym zakresie konkretnego zbiornika czy cieków wodnych, tym bardziej, że do tej pory nie istniały żadne szczególne przesłanki, które by wskazywały na taką potrzebę.*

(akta kontroli str. 5, 26)

Roczne *Plany działalności kontrolnej WIOŚ* sporządzone na lata 2022-2024 zawierały większość elementów określonych w art. 5a ust. 1 ustawy ioś, tj. m.in.: ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących środowiska; obszar objęty planem kontroli; wykaz zakładów objętych planem; procedury opracowywania programów kontroli planowych dla zakładów o zwiększonym ryzyku⁵⁴ i zakładów o dużym ryzyku⁵⁵ wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska; procedury kontroli pozaplanowych dla ZZR i ZDR; w odniesieniu do ZZR i ZDR - ogólną ocenę znaczących zagadnień dotyczących bezpieczeństwa. Nie zawierały natomiast wykazu instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz wykazu ZZR i ZDR, wymaganych na podstawie art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy ioś. Nieprawidłowość w tym zakresie została sformułowana w wystąpieniu pokontrolnym NIK z kontroli WIOŚ nr P/24/040-Postępowanie z olejami odpadowymi. Plan działalności kontrolnej WIOŚ na 2025 r. obejmował wszystkie elementy wskazane w art. 5a ust. 1 ustawy ioś, co świadczy o zrealizowaniu wniosku z ww. kontroli⁵⁶.

(akta kontroli str. 64-82, 109-126, 155-172, 207-237, 650-654, 906-930)

Na terenie zlewni rzeki Iny zidentyfikowano 46 zakładów posiadających pozwolenie zintegrowane. Częstotliwość kontroli w tych podmiotach była zgodna z wymogiem art. 5a ust. 3-4 ustawy ioś.

(akta kontroli str. 64-82, 109-126, 155-172, 207-243, 650-654, 1019, 1026-1027, 1174-1176)

Wojewódzki Inspektor w *Planach działalności kontrolnej WIOŚ* na dany rok, stosownie do *Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska*, określonych przez Głównego Inspektora, planował kontrole obejmujące zagadnienia związane z jakością wód powierzchniowych i ograniczeniem zanieczyszczenia rzek (w tym na terenie zlewni Iny), tj.:

- 2022 r. - według *Wytycznych* zalecono m.in. kontynuację jednego z dwóch ogólnopolskich cykli kontrolnych, tj. kontrole oczyszczalni ścieków położonych w aglomeracjach o wielkości RLM⁵⁷ równej lub większej niż 10 000 pod kątem oceny spełnienia warunków w zakresie jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji biogennych,

---

⁵⁴ Dalej: ZZR.

⁵⁵ Dalej: ZDR.

⁵⁶ Wniosek nr 1 - sporządzanie rocznych planów działalności kontrolnej zgodnie z wymogiem art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy ioś, tj. zamieszczanie w planach wykazu instalacji wymagających uzyskania pozwolenia zintegrowanego oraz wykazu ZZR i ZDR.

⁵⁷ Równoważna Liczba Mieszkańców.

wraz z pomiarami jakości ścieków odprowadzanych z tych oczyszczalni, wykonanymi na zlecenie WIOŚ (cykl 1)⁵⁸; w ramach cyklu 1 zaplanowano kontrolę sześciu oczyszczalni ścieków; zgodnie z zaleceniem w *Wytycznych*, do kontroli wytypowano m.in. podmioty prowadzące produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej oraz działalność w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, przy czym wyznaczono przede wszystkim gospodarstwa rolne położone w zlewniach jcwp i podziemnych, dla których wyniki badań stężeń azotanów w wodach za rok poprzedni, uzyskane w ramach PMŚ, wykazały zanieczyszczenie wód azotanami lub zagrożenie zanieczyszczeniem; zalecono kontrolę 60 takich podmiotów – do kontroli wytypowano 82 podmioty.

- w 2023 r. – według *Wytycznych* priorytetem były m.in. działania związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, w tym pochodzącym ze źródeł rolniczych⁵⁹; zalecono ponadto przeprowadzenie ogólnopolskiego cyklu kontrolnego, tj. kontrole podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych, pod kątem oceny przestrzegania dopuszczalnej średniej liczby zrzutów z poszczególnych przelewów (cykl 2) oraz podmiotów prowadzących produkcję rolną, a w szczególności tych, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne, pod kątem oceny, w tym na podstawie wyników pomiarów jakości wód powierzchniowych zlecanych w trakcie kontroli do CLB, czy prowadzona działalność rolnicza powoduje zanieczyszczanie wód azotanami (cykl 3)⁶⁰; zgodnie z *Wytycznymi*, w planie na 2023 r. w ramach cyklu 2

⁵⁸ Zgodnie z ogólnopolskimi celami kontroli w planie na 2022 r. założono realizację kontroli: a) cel 29 - przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (zaplanowano kontrolę 15 zakładów, żadnego ze zlewni lny); b) cel 30 - przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do zlewni określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (odpowiednio: 37 i 6); c) cel 31 - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szkodliwe dla środowiska wodnego (odpowiednio: trzy i 0); d) cel 32 - podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (odpowiednio: 86 i 22); e) cel 33 - przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „Nawóz WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin (odpowiednio 59 i 22); f) cel 48 - przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego (odpowiednio: 37 i 0).

⁵⁹ Celem przewidzianym do osiągnięcia do 2025 r. zawartym w *Ogólnych kierunkach działania IOŚ w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.)*, poza celem określonym w Planie na 2022 rok, była poprawa jakości wód powierzchniowych, podziemnych, Morza Bałtyckiego oraz gospodarowania zasobami wodnymi, która miała być realizowana m.in. poprzez kontrole zakładów, które na podstawie decyzji określających warunki korzystania ze środowiska wprowadzają ścieki do wód lub do ziemi lub pobierają wodę powierzchniową lub podziemną oraz kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są stosowane nawozy lub przechowywane nawozy naturalne.

⁶⁰ Zgodnie z ogólnopolskimi celami kontroli w planie na 2023 r. założono realizację kontroli: a) cel 29 - przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (zaplanowano kontrolę 12 zakładów, w tym jednego w zlewni lny); b) cel 30 - przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do zlewni określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (odpowiednio: 48 i jedną); c) cel 31 - przestrzegania przepisów dotyczących wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innych podmiotów, ścieków przemysłowych zawierających substancje szkodliwe dla środowiska wodnego (odpowiednio: sześć i 0); d) cel 32 - podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami

- zaplanowano kontrolę pięciu podmiotów, w ramach cyklu 3 – kontrolę 30 ferm trzody chlewnej/drobiu;
- w 2024 r. - według *Wytycznych* priorytetem były m.in. działania związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem, w tym pochodzącym ze źródeł rolniczych⁶¹; zalecono ponadto przeprowadzenie ogólnopolskiego cyklu kontrolnego⁶², tj. kontrole: realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁶³, dotyczących nieczystości ciekłych powstających na terenie gminy⁶⁴; nie zaplanowano żadnej kontroli podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych (cel 60). Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Na terenie zlewni rzeki lny znajduje się jeden zakład (...), który odprowadza ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych. Zakład (...) należy do IV kategorii, czyli nie posiada instalacji stwarzającej największe zagrożenie i nie wymaga przeprowadzania kontroli co roku zgodnie z art. 5a ust. 4 pkt 1 ustawy o IOŚ. Kontrola ww. zakładu została przeprowadzona w 2023 r. (...) Zakład zostanie przyjęty do planu kontroli na 2026 r.;*
  - w 2025 r. - według *Wytycznych* priorytetem było ściganie przestępstw przeciwko środowisku⁶⁵, w tym działania związane z ochroną wód przed zanieczyszczeniem⁶⁶; typowanie podmiotów do kontroli zostało

---

pochodzącymi ze źródeł rolniczych (odpowiednio 60 i osiem); e) cel 33 - przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „Nawóz WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin (odpowiednio: 47 i osiem); f) cel 48 - przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalację wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego (odpowiednio: 25 i dwie).

⁶¹ Cele przewidziane do osiągnięcia do 2025 r. zawarte w *Ogólnych kierunkach działania IOŚ w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.)*, były takie same jak w planie na 2023 rok.

⁶² W związku z raportem Najwyższej Izby Kontroli nr P/21/066. Do kontroli typowano gminy (20), w których liczba mieszkańców korzystających ze zbiorników bezodpływowych była największa.

⁶³ Dz. U. z 2024 r. poz. 399, ze zm.; dalej: ucpg.

⁶⁴ Zgodnie z ogólnopolskimi celami kontroli w planie na 2024 r. założono realizację kontroli: a) cel 29 - przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (zaplanowano kontrolę dwóch zakładów – obu w zlewni lny); b) cel 30 - przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (odpowiednio: 37 i sześć); c) cel 31 - podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (odpowiednio: 58 i 26); d) cel 32 - przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów nawozowych UE, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i produktów pofermentacyjnych (odpowiednio 58 i 24); e) cel 47 - przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego (odpowiednio: 57 i 24); f) cel 58 - w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ucpg, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy (odpowiednio: 20 i trzy).

⁶⁵ Cele przewidziane do osiągnięcia do 2025 r. zawarte w *Ogólnych kierunkach działania IOŚ w latach 2021-2025 (z perspektywą do 2030 r.)*, były takie same jak w planach na 2023 r. i 2024 r.

⁶⁶ Zgodnie z ogólnopolskimi celami kontroli w planie na 2025 r. założono realizację kontroli: a) cel 29 - przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (zaplanowano kontrolę pięciu zakładów, żadnej w zlewni lny); b) cel 30 - przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (odpowiednio: 45 i cztery); c) cel 31 - podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (odpowiednio: 55 i dwie); d) cel

przeprowadzone zgodnie z *Wytycznymi*, przy czym w pierwszej kolejności uwzględniano konieczność skontrolowania zakładów I i II kategorii⁶⁷ oraz tych, które podlegały kontroli w ramach wyznaczonego przez GIOŚ cyklu kontrolnego; w sprawie typowania podmiotów do kontroli w ramach celu 31, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W Wytycznych (...) w zakresie celu 31 wskazano, że priorytet mają: - podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich (...) dla których termin na dostosowanie powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych upływa z dniem 31 grudnia 2024 r., - podmioty (...) prowadzące chów lub hodowlę drobiu (...) lub chów lub hodowlę świń (...) które nie dostosowały miejsc do przechowywania nawozów naturalnych w terminie do 31 grudnia 2021 r. lub w latach kolejnych, a które w 2025 r. powinny być objęte kontrolą z uwagi na 3-letni okres, w którym powinny być skontrolowane, - podmioty, prowadzące działalność rolniczą, stosujące nawozy lub przechowujące nawozy naturalne, zlokalizowane w rejonie JCWP, których wyniki pomiarów i ocen zrealizowanych w ramach PMS wykazały najbardziej niekorzystną klasyfikację w zakresie zanieczyszczenia wód substancjami biogennymi. Mając na uwadze, że na obszarze województwa zachodniopomorskiego na dzień 31.12.2024 r. zlokalizowanych było 107 ferm posiadających pozwolenie zintegrowane (zakłady II kategorii ryzyka), które (...) WIOŚ zobowiązany jest kontrolować z częstotliwością co 2-3 lata, priorytetem było wyznaczenie do kontroli w ramach celu nr 31 ferm posiadających decyzje w postaci pozwoleń zintegrowanych (...) Ponadto wśród zaplanowanych do kontroli zakładów znalazły się fermy innych zwierząt gospodarskich (...) oraz gospodarstwa rolne zlokalizowane na terenie województwa zachodniopomorskiego w IV i V kategorii ryzyka, które z uwagi na lokalizację oraz posiadanie lub brak posiadania decyzji w zakresie korzystania ze środowiska należało przyjąć do planu kontroli. (...) w latach 2022-2024 fermy trzody chlewnej posiadające pozwolenia zintegrowane klasyfikowane były w najwyższej I kategorii ryzyka i musiały być kontrolowane corocznie. Biorąc pod uwagę powyższe podczas corocznego wyznaczania zakładów do kontroli najwyższy priorytet przypisano zakładom w I i II kategorii ryzyka. (...). Do planu kontroli przyjęto m. in. gospodarstwa rolne położone w zlewniach JCWP i podziemnych, dla których wyniki badań stężeń azotanów w wodach za rok poprzedni, uzyskane w ramach PMS, wykazały zanieczyszczenie wód azotanami lub zagrożenie zanieczyszczeniem⁶⁸. (akta kontroli str. 39-243, 655-663, 1018-1019, 1022-1025, 1133-1141, 1166-1172)*

---

32 - przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów pofermentacyjnych i produktów nawozowych UE (odpowiednio: 55 i dwie); e) cel 47 - przestrzegania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające uzyskania pozwolenia zintegrowanego (odpowiednio: 39 i dwie); f) cel 59 - w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ucpg, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy (odpowiednio: dziewięć i pięć); g) cel 61 - podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych (nie zaplanowano żadnej kontroli); h) cel 64 - kontrola przestrzegania warunków dotyczących wód opadowych i roztopowych wprowadzanych do wód lub do ziemi lub do urządzeń wodnych, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (odpowiednio trzy i 0).

⁶⁷ W przypadku celu 30 – dwie oczyszczalnie ścieków (zakłady II kategorii) zostały wytypowane do badania z uwagi na upływ trzech lat od ostatniej kontroli, a dwie kolejne na podstawie wyników pms (oczyszczalnie znajdowały się w obrębie jcwp charakteryzujących się złym stanem ekologicznym i złym stanem wód (pod względem substancji biogennych w 2023 r. jcwp znajdowała się poza 2 klasą jakości wód powierzchniowych).

⁶⁸ Do kontroli w ramach celu 31 wytypowano sześć zakładów znajdujących się w obrębie jcwp, w których stwierdzono przekroczenia w zakresie biogenów.

Typowanie zakładów do objęcia kontrolą w danym roku odbywało się na podstawie przeprowadzonej analizy ryzyka dla całego obszaru działania Inspektoratu oraz zgodnie z *Wytycznymi*.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ust. 4 pkt 2 ustawy ioś, Wojewódzki Inspektor ustalał w porozumieniu z Wojewodą Zachodniopomorskim kierunki działania oraz roczne plany pracy WIOŚ na lata 2022-2025. Wojewoda Zachodniopomorski nie wnioskował o wprowadzenie w planach dodatkowych zapisów dotyczących zapobiegania zanieczyszczeniu rzeki Iny.

(akta kontroli. 650-654)

3.2. W latach 2022-2025 WIOŚ przekazywał radom powiatów: Goleniowskiego, Choszczeńskiego i Stargardzkiego zestawienia kontroli oraz innych działań przeprowadzonych na terenie danego powiatu w odpowiedzi na otrzymywane od ww. organów wnioski związane z opracowywaniem przez nie raportów z wykonania programów ochrony środowiska. Inspektorat nie otrzymywał od ww. organów wniosków w trybie art. 8a ust. 3 ustawy ioś, tj. o udzielenie informacji o wynikach kontroli obiektów o podstawowym znaczeniu dla województwa.

(akta kontroli. 685, 688, 695-834)

3.3. W sprawie wpływu kryzysu ekologicznego na Odrze na Plany działalności kontrolnej WIOŚ na 2023 r., 2024 r. i 2025 r. w odniesieniu do rzeki Iny i jej dopływów⁶⁹, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *Danymi uwzględnianymi przy opracowywaniu planu⁷⁰ są m.in. wytyczne do planowania (...) GIOŚ. WIOŚ opracowuje roczny plan działalności kontrolnej w oparciu o przedmiotowe wytyczne, w wyniku: uwzględnienia priorytetów do realizacji określonych przez GIOŚ o charakterze ponadwojewódzkim, dokonania wyboru priorytetów do realizacji charakterystycznych dla województwa, określenia celów kontroli (...), ustalenia liczby i charakteru kontroli (...), ustalenia rezerwy czasowej na kontrole dokumentacyjne automonitoringowe, ustalenia rezerwy czasowej na kontrole pozaplanowe (...), uwzględnienia potrzeb przeprowadzania kontroli w terminach indywidualnie określonych w decyzjach administracyjnych (...), uwzględnienia zasobów kadrowych. (...) WIOŚ (...) przy planowaniu działań kontrolnych na lata 2023, 2024 i 2025 w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem, w tym rzeki Iny i jej dopływów, kierował się tymi samymi zasadami, co w latach wcześniejszych oraz wytycznymi do planowania na kolejne lata zlecanymi przez GIOŚ, tj. przyjmowaniem do planu kontroli w pierwszej kolejności podmiotów mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych. Przyjmowane od lat cele tych kontroli zawsze miały na względzie ochronę wód powierzchniowych i podziemnych.*

(akta kontroli str. 400, 405-408)

4.1. W okresie objętym kontrolą WIOŚ posiadał dostęp do gromadzonych przez IOŚ informacji i danych o stanie wód powierzchniowych, uzyskiwanych m.in. w trakcie prowadzenia pmś. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż na stronie internetowej GIOŚ, na portalu jakości wód powierzchniowych, w zakładce „aktualności” dostępne były aktualne i archiwalne dane pomiarowe pochodzące z pmś⁷¹. Informacje dotyczące lokalizacji ppk, szczegółowy program monitoringu wód powierzchniowych oraz wyniki klasyfikacji i ocen wód powierzchniowych pochodzące z pmś dla jcwp rzecznych również były dostępne na stronie GIOŚ⁷².

⁶⁹ M.in. na wybór podmiotów do kontroli, cele i zakres kontroli, realizację nowych cykli kontroli związanych z ochroną wód powierzchniowych itp.

⁷⁰ Tj. rocznego planu działalności kontrolnej.

⁷¹ <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/367>

⁷² <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

Wyjaśnił także, iż wyniki pmś wzięto pod uwagę przy planowaniu kontroli na 2025 r. przy wyborze jednostek do realizacji celu nr 30, tj. kontroli przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych, uwzględniono w szczególności zakłady odprowadzające ścieki do jcwp, dla których wyniki pomiarów i ocen zrealizowanych przez GIOŚ w ramach pmś wykazały niedotrzymanie wymagań dobrego stanu lub potencjału ekologicznego, ze szczególnym uwzględnieniem wskaźników zanieczyszczeń: związków biogenych oraz chlorków. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż do planu kontroli na 2023 r. i 2024 r. ze względu na „katastrofę odrzańską” przyjęto zakłady odprowadzające w ściekach do rzeki Odry i dopływów substancje biogenne (azot, fosfor) i chlorki.

(akta kontroli str. 399, 403-404, 1166-1172)

4.2. WIOŚ otrzymywał z GIOŚ:

- informacje o wynikach klasyfikacji wskaźników jakości wód monitorowanych w jcwp na terenie województwa zachodniopomorskiego (pismem z 25 sierpnia 2023 r. za 2022 r., pismem z 16 lipca 2024 r. za 2023 r.);
- wyniki oceny stanu wód uwzględniające klasyfikację wskaźników w jcwp rzecznych badanych w latach 2016-2021 oraz wyniki pomiarów wykonanych dla wszystkich cieków badanych w ramach systemu pmś na terenie województwa zachodniopomorskiego w latach 2019-2023 (pismo z 6 września 2023 r.);
- informacje o przypadkach przekroczenia poziomów wskaźników jakości wód dla rzeki Iny i jej dopływów (informacje otrzymywane z Regionalnego Wydziału Monitoringu Środowiska w Szczecinie⁷³ od czerwca 2023 r.); pismem z 11 sierpnia 2023 r. GIOŚ wniósł o przekazywanie do 10 dnia każdego miesiąca zestawienia działań w związku z przekroczeniem wskaźników; pismem z 15 maja 2024 r. RWMŚ przesłał zaktualizowaną wersję zestawienia oraz wskazał, że w celu wykonania analizy jcwp wymienionych w doręczanych pismach, w zakresie presji rolniczej (z uwzględnieniem nawożenia i eutrofizacji) i presji komunalnej, WIOŚ może skorzystać z danych i informacji znajdujących się na stronach: <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-informacje-ogolne>, <https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania>; w piśmie z 15 maja 2024 r. wskazano m.in.: (...) *Stwierdzone w badaniach PMŚ w wodach powierzchniowych przekroczenia niektórych zanieczyszczeń, np. z grupy związków WWA⁷⁴, nie muszą pochodzić ze ścieków i fakt, że substancje te nie są normowane w przepisach regulujących normy dla ścieków nie oznacza, że nie mogą one być normowane w innych komponentach środowiska. Przykładowo, przekroczenia substancji priorytetowych m.in. WWA, które mogą pochodzić ze ścierania opon i okładzin hamulców oraz spalania paliw wszelkiego rodzaju (zwłaszcza benzo(ghi)perylen), w tym ewentualnie z niskiej emisji do powietrza (w okresie zimowym).*

W odpowiedzi na otrzymane informacje o przekroczeniach wskaźników zanieczyszczenia w punktach monitoringowych, WIOŚ wnosił do RWMŚ o przesłanie wyników pomiarów wykonanych w okresie co najmniej ostatnich pięciu lat wraz z analizą odnoszącą się do zmiany stanu lub potencjału ekologicznego w ciekach i zbiornikach wodnych, w których były usytuowane ww. punkty monitoringowe. Kierował ponadto pisma do RZGW w Szczecinie w sprawie możliwości podjęcia prac utrzymaniowych dotyczących koryt cieków

⁷³ Dalej: RWMŚ.

⁷⁴ WWA - Wielopierścieniowe Węglowodory Aromatyczne.

wodnych wymienianych w pismach RWMS (przykładowo w odniesieniu do pism, w których RWMS wskazywał na niskie wartości stężenia tlenu w ciekach wodnych, WIOŚ wnosił o rozważenie możliwości np. *wykaszenia roślin z dna oraz brzegów, usuwania roślin pływających i korzeniących się w dnie, udrażniania przepływu poprzez usuwanie zatorów utrudniających swobodny przepływ wód oraz usuwania namulów i rumoszu*), a także wnosił o informację o zakładach odprowadzających ścieki i wody opadowe w pobliżu ppk oraz o przesłanie pozwoleń wodnoprawnych wydanych dla podmiotów zlokalizowanych w pobliżu ppk.

Analiza działań podjętych przez WIOŚ w związku z uzyskanymi informacjami o przypadkach przekroczenia poziomów wskaźników jakości wód dla rzeki Iny i jej dopływów wykazała m.in., że:

- a) w okresie lipiec 2023 r. - kwiecień 2024 r. na ogółem 16 informacji o przekroczeniach: w siedmiu przypadkach nie stwierdzono podstaw do podjęcia kontroli w terenie; w pięciu – przeprowadzono oględziny w terenie i pobrano próbki do badań, z czego w jednym zidentyfikowano sprawcę zanieczyszczenia⁷⁵; w czterech – przeprowadzono czynności kontrolne w zakładach, które mogły odprowadzać ścieki w okolicy danego ppk⁷⁶; w jednym – z uwagi na stwierdzone wysokie wartości form azotu w rzece Giełdnicy, które mogły być spowodowane spływem wód opadowych lub podziemnych z pól uprawnych występujących w otoczeniu rzeki, zaplanowano kontrole rolników w okolicy ujścia rzeki Giełdnicy do rzeki Krąpiel;
- b) w okresie czerwiec 2024 r. – grudzień 2024 r. na ogółem 17 informacji o przekroczeniach: w żadnym przypadku nie zlecano poboru próbek i nie przeprowadzano oględzin w terenie; w pięciu przypadkach zaplanowano w 2025 r. kontrole⁷⁷; w każdym przypadku kierowano pisma do właściwych organów; starostom, wójtom, burmistrzom, prezydentom miast właściwych terenowo przekazywano informacje o przekroczeniach oraz wnoszono o podjęcie właściwych działań zgodnie z art. 379 w związku z art. 362 ustawy POŚ oraz w związku z art. 14 ustawy Prawo wodne i art. 5 ucpg, w szczególności o kontrolę podmiotów, przegląd wydanych pozwoleń lub uwzględnianie otrzymanych wyników przy udzielaniu kolejnych pozwoleń czy innych decyzji ustalających warunki korzystania ze środowiska lub decyzji związanych z procesem inwestycyjnym, a także kontroli opróżniania zbiorników bezodpływowych i prawidłowości gospodarowania ściekami przez mieszkańców z posesji indywidualnych); w trzech przypadkach, z uwagi na przekroczenie maksymalnego dopuszczalnego stężenia cypermetryny w wodzie kierowane były pisma do Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami; do RZGW w Szczecinie występowano o informację o zakładach odprowadzających ścieki i wody opadowe w pobliżu ppk oraz o przesłanie pozwoleń wodnoprawnych wydanych dla podmiotów

---

⁷⁵ Przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne, w którym miała miejsce awaria rurociągu sanitarnego.

⁷⁶ [...] W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie nazw podmiotów kontrolowanych. Wyłączenia dokonano na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233, ze zm.) oraz art. 43 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2025 r. poz. 1071) w interesie przedsiębiorców lub podmiotów, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, poprzez ich anonimizację i zastąpienie oznaczeniem „[...]”. W dalszej części wystąpienia pokontrolnego w miejscach oznaczonych jako „[...]” dokonano wyłączenia informacji na tej samej podstawie prawnej.

⁷⁷ Tj. [...] w Reczu w pobliżu ppk Ina poniżej Recza i oczyszczalni ścieków w m. Stara Dabrowa oraz w m. Łęczyna, które odprowadzają ścieki oczyszczone bezpośrednio do wód rzeki Giełdnicy.

zlokalizowanych w pobliżu ppk – otrzymane informacje o udzielonych pozwoleniach wodnoprawnych brano pod uwagę przy przyjmowaniu do planu kontroli w pierwszej kolejności podmiotów mogących stanowić potencjalne zagrożenie dla ochrony wód powierzchniowych i podziemnych; w przypadku przekroczeń wskaźników benzo(b)fluorantenu, benzo(k)fluorantenu, benzo(g,h,i)perylenu wskazywano w informacjach przekazywanych do GIOŚ, iż problematyczne było wytypowanie konkretnego zakładu jako potencjalnego sprawcy zanieczyszczenia, ponieważ duży wpływ na adsorpcje tych substancji w wodzie może mieć bliskość dróg szybkiego ruchu i dróg powiatowych przebiegających w okolicy ww. punktów⁷⁸.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Każdorazowo (...) dokonywano rozpoznania rejonu danego ppk pod kątem lokalizacji oczyszczalni ścieków i zakładów produkcyjnych mogących odprowadzać ścieki w okolicy przedmiotowego punktu pomiarowego.*

(akta kontroli str. 399, 403, 411, 422-431, 452-595)

4.3. W sprawie monitorowania informacji o zanieczyszczeniu rzeki Iny i jej dopływów Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *zgodnie z art. 304 ust 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne podmioty korzystające z usług wodnych są obowiązane do przekazywania wyników prowadzonych pomiarów ilości pobieranych wód podziemnych i wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym albo pozwoleniu zintegrowanym do właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska: a) w przypadku pomiarów ciągłych – w terminie 30 dni od dnia zakończenia półrocza, w którym pomiary zostały wykonane – za I półrocze oraz w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, w którym pomiary zostały wykonane – za rok kalendarzowy, b) w przypadku pomiarów okresowych wykonywanych częściej niż jeden raz w miesiącu – w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału, w którym pomiary zostały wykonane, c) w pozostałych przypadkach – w terminie 30 dni od dnia zakończenia pomiaru. W związku z powyższym WIOŚ w Szczecinie nie miał możliwości szybkiego dostępu do wyników analiz pobieranych próbek ścieków odprowadzanych do rzeki Iny i dopływów mogących mieć wpływ na ich zanieczyszczenie.*

W sprawie szybkiego dostępu do co najmniej podstawowego zakresu analiz wody z Iny lub jej dopływów w trybie monitoringu ciągłego z odczytem on-line, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *(...) WIOŚ nie posiada wiedzy, czy jest prowadzony monitoring ciągły z odczytem on-line. (...): W mojej ocenie dostęp do monitoringu ciągłego z odczytem on-line rzeki Iny i dopływów mógłby się przyczynić do szybszego ustalenia ewentualnego sprawcy zanieczyszczenia i podjęcia kontroli interwencyjnej oraz niezwłocznego poinformowania właściciela wód.*

(akta kontroli str. 685, 688-989)

W latach 2022-2025 WIOŚ nie dysponował wynikami badań wód powierzchniowych rzeki Iny i jej dopływów w zakresie elementów hydrologicznych i morfologicznych, o których mowa w art. 349 ust. 4 ustawy Prawo wodne. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Wyniki tych badań przekazywane są GIOŚ (RWMS) na potrzeby realizacji, należących do właściwości GIOŚ zadań z zakresu monitoringu środowiska, w tym oceny stanu wód powierzchniowych. WIOŚ*

---

⁷⁸ Dane literaturowe wskazują, że spaliny silników diesla zawierają głównie dwu-, trzy i czteropierścieniowe WWA, a spaliny z silników benzynowych mogą zawierać znaczące ilości WWA pięcio- i sześciopierścieniowych, do których należą benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(g,h,i)perylene). Oprócz spalin transport drogowy może generować te zanieczyszczenia ze ścierających się opon i nawierzchni bitumicznych oraz wycieków paliw i smarów, które mogą przedostawać się do cieków wodnych z wodami opadowymi.

posiadał dostęp do gromadzonych przez GIOŚ informacji i danych o stanie wód powierzchniowych, uzyskiwanych m.in. w trakcie prowadzenia PMS (...).

(akta kontroli str. 685, 689-690)

4.4. W latach 2022-2025 w ramach zbierania informacji o czynnikach mających wpływ na jakość wód na obszarze zlewni Iny w WIOŚ gromadzono:

- wyniki badań automonitoringowych przekazywane przez podmioty do tego zobowiązane, odprowadzające ścieki oczyszczone do wód lub do ziemi w ramach korzystania z usług wodnych;
- powiadomienia o awariach oczyszczalni;
- powiadomienia o otwarciu przelewów burzowych.

W dniu 20 lutego 2025 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy pomiędzy WIOŚ a Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie⁷⁹. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż celem tej inicjatywy jest wymiana wiedzy i doświadczeń oraz realizacja wspólnych projektów edukacyjnych, badawczych i praktycznych związanych z ochroną środowiska.

(akta kontroli str. 394, 399, 404, 448-451, 673-674, 961-986, 1158-1159 plik 3)

4.5. W latach 2022-2025 WIOŚ posiadał dane o ilości ścieków oczyszczonych odprowadzanych do rzeki Iny i jej dopływów o ile podmiot zobowiązany przesyłał do Inspektoratu takie informacje (w terminach określonych w art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne). Wojewódzki Inspektor nie podejmował bieżących działań w przypadkach ich nieotrzymania⁸⁰.

WIOŚ nie posiadał dedykowanego wykazu wszystkich wylotów do rzeki Iny i jej dopływów oraz odbiorników połączonych z tymi ciekami, które posiadają lub nie posiadają pozwoleń wodnoprawnych na odprowadzanie ścieków (każdego rodzaju) lub na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż informacje na temat wylotów znajdują się w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych, które są zamieszczone w bazie Informatyczny System Kontroli. WIOŚ posiadał wyniki badań automonitoringowych ścieków odprowadzanych do rzeki Iny i dopływów. Dysponował także danymi o ilości i parametrach ścieków, które zgodnie z wydanymi pozwoleniami mogły być i były wprowadzane do wód powierzchniowych.

Odnośnie oceny ilości ścieków oraz ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych do rzeki Iny i jej dopływów Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *ocena ilości odprowadzanych ścieków dokonywana jest podczas każdej kontroli (zakładu w terenie lub opartej na analizie wyników badań automonitoringowych) dotyczącej przestrzegania warunków pozwolenia wodnoprawnego lub zintegrowanego, natomiast wielkość ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych w ściekach wyliczana jest w przypadkach stwierdzonych przekroczeń jakości lub ilości ścieków w postępowaniach administracyjnych dotyczących ustalenia opłaty podwyższonej za korzystanie z usług wodnych z przekroczeniem warunków określonych w ww. pozwoleniach.* Wojewódzki Inspektor wyjaśnił ponadto: *Do zadań WIOŚ należy m.in. kontrola przestrzegania warunków ustalonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych w zakresie ilości i jakości odprowadzanych ścieków, a także częstotliwości i sposobu prowadzenia pomiarów. WIOŚ nie prowadził oceny skumulowanego efektu wprowadzanych zanieczyszczeń do rzeki Iny i jej dopływów, gdyż nie należy to do zakresu wykonywanych zadań.*

(akta kontroli str. 668, 671-672, 1041-1104, 1158-1159 plik 3, 1234-1339)

---

⁷⁹ Dalej: ZUT.

⁸⁰ Szerzej o tej kwestii mowa w punkcie 4.15 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

4.6. W sprawie dostępu do danych w Systemie Informacyjnym Gospodarowania Wodami (SIGW), prowadzonym przez Wody Polskie, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż WIOŚ nie miał bezpośredniego, pełnego dostępu do tych danych. *Zgodnie z ustawą Prawo wodne jest to wewnętrzny system prowadzony przez Wody Polskie. WIOŚ korzysta z publicznego dostępu do części danych gromadzonych w tym systemie, publikowanych w administrowanej przez KZGW Wody Polskie ogólnodostępnej bazie Hydroportal⁸¹.*

(akta kontroli str. 668, 672)

W latach 2022-2025 WIOŚ miał dostęp do danych zgromadzonych w rejestrze ARiMR. Korzystając z uprawnienia określonego w art. 16 ust. 1 ustawy ioś oraz w art. 108 ust. 4 i 6 ustawy Prawo wodne, na potrzeby planowania kontroli co roku występowało do ARiMR z wnioskiem o przekazanie danych zgromadzonych w systemie ewidencji producentów oraz ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności⁸².

(akta kontroli. 399-400, 404-405, 432-435, 885-900)

W sprawie dostępu do bazy danych dotyczących zasobności gleb w azot i fosfor oraz zanieczyszczenia azotanami wód w profilu glebowym do 90 cm od powierzchni gruntu prowadzonych przez okręgowe stacje chemiczno-rolnicze lub występowania o udostępnienie takich danych w ramach prowadzonych kontroli na podstawie art. 108 ust. 1 oraz 335 ust. 5 pkt 2 ustawy Prawo wodne, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż nie występował do okręgowych stacji chemiczno-rolniczych o udostępnienie ww. baz danych. (...) *Wskazać należy, że artykuł 108 ustawy Prawo wodne wskazuje na możliwość występowania do ARiMR o nieodpłatne udostępnienie ww. danych i nie wskazuje na możliwość występowania do okręgowych stacji chemiczno-rolniczych o przekazanie bazy danych dotyczących zasobności gleb w azot i fosfor oraz zanieczyszczenia azotanami wód w profilu glebowym do 90 cm od powierzchni gruntu. Jednocześnie (...) w myśl obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”⁸³ oraz obowiązującego w roku 2022 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”⁸⁴, w Programie działań obowiązków prowadzenia planu nawożenia lub obliczeń maksymalnych dawek dotyczy wyłącznie azotu. W przepisach dotyczących szczegółowego sposobu stosowania i przechowywania nawozów, weryfikowanych przez inspektorów WIOŚ podczas kontroli rolników, nie wskazano fosforu jako biogenu, którego zawartość należy weryfikować.*

(akta kontroli str. 668, 672-673)

---

⁸¹ <https://isok.gov.pl/hydroportal.html>

⁸² Dz.U. z 2023 r. poz. 885, ze zm.

⁸³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. poz. 244); dalej: rozporządzenie w sprawie Programu działań.

⁸⁴ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz.U. poz. 243).

Wojewódzki Inspektor dysponował informacjami o funkcjonujących na terenie zlewni rzeki Iny zakładach odprowadzających ścieki o zwiększonym zasoleniu⁸⁵. Na ww. obszarze był jeden taki zakład.

(akta kontroli str. 668, 673, 1342, 1354, 1373, 1481-1484, 1525-1526)

4.7. Wyjaśniając, czy wykorzystywane przez WIOŚ narzędzia umożliwiały agregację danych zawartych w ewidencjach w celu prowadzenia analiz i dokonywania ocen przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, Wojewódzki Inspektor wskazał: *WIOŚ nie prowadził agregacji danych zawartych w prowadzonych ewidencjach w celu prowadzenia analiz. Jedynie niektórzy inspektorzy wykorzystywali System EZD (...) w celu agregacji np. wpływających wyników badań automonitoringowych przesyłanych przez podmioty do tego zobowiązane.*

(akta kontroli str. 1343, 1354)

4.8. W sprawie egzekwowania przekazywania przez gminy położone na obszarze zlewni Iny sprawozdań⁸⁶, zawierających wymagane informacje, o których mowa w art. 3 ust. 5 ucpg i sposobu wykorzystania informacji zawartych w ww. sprawozdaniach, a także wykonywanych przez WIOŚ w latach 2022-2025 kontroli gmin dotyczących realizacji obowiązków wynikających z ww. ustawy, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *W przypadku nieotrzymania sprawozdania niezwłocznie (kilka dni) po upływie terminu do złożenia sprawozdania wykonywano telefony do gmin. W przypadku Gminy (...), z uwagi na zaplanowaną na 2024 r. kontrolę tej gminy w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy, fakt niezłożenia sprawozdania wyjaśniono w toku kontroli. Pierwsze sprawozdania zostały złożone za 2023 r. W 2024 r., w którym w związku z cyklem kontrolnym, o którym mowa poniżej, przeprowadzono kontrole wybranych do planu gmin. Kompletność sprawozdań weryfikowana była podczas kontroli. Na potrzeby odpowiedzi na zadane powyżej pytanie sprawdzono kompletność pozostałych sprawozdań gmin, nieobjętych przeprowadzonymi w 2024 r. kontrolami. Nie zawsze jednak zapisy w sprawozdaniach pozwalają na jednoznaczną ocenę, czy sprawozdanie jest kompletne, dlatego wydaje się zasadne weryfikowanie kompletności sprawozdań podczas kontroli, która pozwala na uzyskanie dodatkowych wyjaśnień co do treści sprawozdania. Biorąc pod uwagę, iż WIOŚ dysponuje sprawozdaniami gmin od kwietnia/maja 2024 r., dotychczas nie wykorzystywano zawartych w nich informacji. Niemniej informacje zawarte w sprawozdaniach dostarczają wiedzy o stopniu skanalizowania gminy oraz prawidłowości nadzoru realizowanego przez gminy nad gospodarowaniem nieczystościami ciekłymi na terenie objętym ich właściwością. Gminy znajdujące się w obrębie zlewni rzeki Iny były kontrolowane w 2024 r. w ramach cyklu ogólnopolskiego dotyczącego realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ustawy (...), obejmujących nieczystości ciekłe powstające na terenie gminy. Skontrolowano 3 gminy z tego obszaru (...). W 2025 r. zostanie zrealizowane 5 kontroli gmin z tego obszaru na zlecenie NIK, w tym jedna z gmin została również ujęta w planie kontroli na 2025 r.*

(akta kontroli str. 1340, 1346-1347)

---

⁸⁵ Pismem z 3 listopada 2023 r. w związku z obowiązkiem wynikającym z art. 23 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o rewitalizacji rzeki Odry (Dz. U. poz. 1963; dalej ustawa o rewitalizacji Odry), WIOŚ otrzymał od Dyrektora Departamentu Usług Wodnych PGW WP listę zakładów, które w dniu wejścia w życie powyższej ustawy były zaliczane do zakładów odprowadzających ścieki o zwiększonym zasoleniu.

⁸⁶ Obowiązek złożenia sprawozdania wszedł w życie 1 stycznia 2023 r. Pierwsze sprawozdania należało złożyć do końca kwietnia 2024 r.

W sprawie nieujęcia w druku do sprawozdawania w oparciu o art. 3 ust. 5 ucpg, informacji o liczbie właścicieli nieruchomości, od których odebrano nieczystości ciekłe, wymaganych przepisami art. 3 ust. 5 pkt 2 ucpg, oraz zawarcia w nim wielu innych danych, których nie przewidziano w przepisach ucpg, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Ankieta sprawozdawcza z gospodarowania nieczystościami płynnymi (arkusz MS Excel) została opracowana przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej we współpracy z (...) GIOŚ i miała ułatwić gminom przekazywanie wymaganych danych. (...). Analiza powyższej ankiety miała posłużyć wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska do realizacji przewidzianego na II półrocze 2024 r. cyklu kontrolnego, o którym mowa w pkt 3 lit. b Wytycznych do planowania działalności organów Inspekcji Ochrony Środowiska w 2024 r. Zakres ankiety za 2024 rok jest taki sam jak za rok 2023, o czym WIOŚ został poinformowany pismem GIOŚ (...). Dane przekazywane przez gminy w ankietach sprawozdawczych były i będą szczegółowo analizowane podczas kontroli wykonywanych w gminach.*

(akta kontroli str. 951-952, 955-956)

4.9. Ustosunkowując się do pytania, czy w latach 2022-2025 w WIOŚ funkcjonował system teleinformatyczny, w którym rejestrowane byłyby wyniki pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi umożliwiające nie tylko ich analizę, ale i zbiorcze zestawienie danych, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że taki system nie funkcjonował.

(akta kontroli str. 1405-1410)

4.10. Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora w zakresie tego czy w WIOŚ wdrożono prowadzenie stałego monitoringu wód powierzchniowych lub inne mechanizmy umożliwiające monitorowanie zanieczyszczenia w czasie rzeczywistym i wczesne ostrzeżenie o zanieczyszczeniu: *Prowadzenie stałego monitoringu wód powierzchniowych i przetwarzanie zgromadzonych informacji o środowisku stanowi zadanie należące do zakresu państwowego monitoringu środowiska, który zgodnie z art. 4a ust. 1a ustawy ioś należy do kompetencji Głównego Inspektora (...). Działania związane z monitoringiem i oceną stanu wód oraz gospodarowaniem wodami, o których mowa w art. 349 ust. 12 ustawy Prawo wodne nie należą do zadań WIOŚ.*

(akta kontroli str. 1473-1475, 1518)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż z wiedzy jaką posiada WIOŚ *nie zostały zainstalowane i nie działały stacje automatycznego monitorowania ciągłego wybranych parametrów fizyczno-chemicznych wód (np. temperatury, odczynu, przewodności, ilości tlenu lub chlorofilu, stężenia azotu, chlorków itp.) na terenie zlewni rzeki Iny.*

(akta kontroli str. 1404, 1409)

4.11. Stosownie do wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora: *Źródłem informacji o czynnikach mających wpływ na jakość wód na obszarze zlewni Iny były przekazywane przez podmioty wyniki badań jakości i ilości ścieków wprowadzanych do środowiska, informacje o zadziałaniu przelewów burzowych, a także informacje o przekroczeniach wskaźników zanieczyszczeń wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiskowego przekazywanych przez GIOŚ. Wskazać należy, że podmioty zobowiązane do przekazywania wyników pomiarów ścieków nie zawsze przekazywały wyniki ww. badań do siedziby WIOŚ (...) w wymaganym terminie. Z pewnością korzystniejszy byłby system informatyczny dedykowany gospodarce wodno-ściekowej, w którym podmioty same wpisywałyby na bieżąco wyniki i ilości wprowadzanych do środowiska ścieków oraz ilości pobieranych wód (podobny funkcjonalnie do Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) prowadzonej przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego). Organy wydające pozwolenia wodnoprawne oraz zintegrowane w większości przekazywały*

informacje o wydanych decyzjach do WIOŚ (...). Pozwolenia zintegrowane i wodnoprawne wpływające do WIOŚ były skanowane i wprowadzane przez inspektorów do systemu ISK⁸⁷. System ISK nie zapewnia możliwości wpisywania warunków wynikających z pozwoleń, natomiast umożliwia wprowadzenie skanu ww. decyzji i udostępnia wgląd oraz pobranie skanu przedmiotowych decyzji przez wszystkich uprawnionych użytkowników systemu. Informacje o przekroczeniach wskaźników zanieczyszczeń przekazywane przez GIOŚ, zestawiane są regularnie raz w miesiącu w formie tabeli excel natomiast informacje o zadziałaniu przelewów burzowych wpływają do inspektora prowadzącego kontrole w danym podmiocie posiadającym w eksploatacji przelewy burzowe. Powyższy sposób zbierania i ewidencjonowania dokumentów i informacji umożliwił ich przetwarzanie i sprzyjał wypełnianiu obowiązków dokonywania okresowych analiz zagrożeń dotyczących stanu środowiska naturalnego (np. poprzez planowanie częstotliwości wykonywania kontroli w zakładach posiadających pozwolenia zintegrowane i wodnoprawne w zależności od spełniania warunków tych pozwoleń). (...).

(akta kontroli str. 411-435, 452-558, 1404, 1409-1410)

Jak wyjaśnił Wojewódzki Inspektor, dostęp do danych gromadzonych i publikowanych w administrowanej przez Wody Polskie ogólnodostępnej bazie Hydroportal, jak również dostęp do bazy danych zawierającej informacje o udzielonych pozwoleniach wodnoprawnych wpłynęłyby pozytywnie na realizację zadań WIOŚ. (...) Dostęp do innych baz danych czy do szerszego zakresu danych, biorąc za przykład BDO, ułatwiłby przygotowanie się do planowanych kontroli czy weryfikację analizowanych danych podczas kontroli oraz postępowań administracyjnych.

(akta kontroli str. 1340-1342, 1532)

4.12. Odnosząc się do zagadnienia, czy użytkowane przez WIOŚ systemy były powiązane z rejestrami prowadzonymi przez inne organy np. w zakresie wydawanych pozwoleń wodnoprawnych i zintegrowanych, emisji itp., Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: WIOŚ korzystał z publicznego dostępu do części danych gromadzonych i publikowanych w administrowanej przez KZGW Wody Polskie ogólnodostępnej bazie Hydroportal (<https://isok.gov.pl/hydroportal.html>) oraz z danych umieszczonych na stronie rządowej dane.gov.pl (rejestr instalacji posiadających pozwolenie zintegrowane), a także z platformy sprawozdawczej Program Ochrony Powietrza (POP) i Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO), prowadzonych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

(akta kontroli str. 1342, 1354)

4.13. Oględziny NIK⁸⁸ znajdujących się w bazie PRTR⁸⁹ sprawozdań, o których mowa w art. 236b ustawy POŚ (tzw. sprawozdania PRTR), złożonych za okres 2022-2024 przez pięć podmiotów prowadzących instalacje na terenie zlewni rzeki Iny i uwalniających oraz transferujących zanieczyszczenia do rzeki Iny lub jej dopływów (dobór losowy) oraz zapisów w systemie ISK odnośnie do śladu rewizyjnego w zakresie weryfikacji tych sprawozdań wykazały, że:

- odnośnie podmiotów C.K. i W.M.S. – w systemie ISK nie było informacji o weryfikacji sprawozdań PRTR za okres 2022-2024; o niewykonywaniu na bieżąco oceny jakości dostarczonych przez prowadzącego instalację danych,

---

⁸⁷ Informatyczny System Kontroli.

⁸⁸ Oględziny przeprowadzono 6 maja 2025 r. Dobór losowy.

⁸⁹ PRTR - Pollutant Release and Transfer Register; sprawozdanie w zakresie uwalniania i transferu zanieczyszczeń.

w szczególności pod względem ich kompletności, spójności i wiarygodności szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

- raporty złożone przez trzy podmioty zostały ocenione pod względem ich terminowości, kompletności, spójności i wiarygodności i dokonano w tym zakresie adnotacji z kontroli dokumentacyjnej.

Główny specjalista WIOŚ wyjaśniła, iż dokonuje weryfikacji pod kątem danych identyfikacyjnych zakładu, porównuje czy wersja elektroniczna sprawozdania jest zgodna z wersją papierową, sprawdza terminowość wpływu sprawozdań PRTR. W razie stwierdzenia nieterminowości wysyła informację do pracowników merytorycznych zajmujących się danym podmiotem, a pracownicy merytoryczni odpowiadają za sprawdzenie kompletności i rzetelności informacji przekazywanych w sprawozdaniach. W przypadkach wytypowanych do próby stwierdzono, że podmioty terminowo realizowały obowiązek sprawozdawczy, a w przypadku okresu sprawozdawczego 2024 sprawozdania były w trakcie weryfikacji przez pracowników merytorycznych.

(akta kontroli str. 987-989, 1018-1020, 1022-1030)

4.14. Na podstawie próby⁹⁰ dokumentacji dotyczącej 11 podmiotów korzystających z usług wodnych w rejonie rzeki Iny i jej dopływów w zakresie posiadania przez WIOŚ złożonych przez nie za lata 2022-2024⁹¹ wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi lub pomiarów ilości pobranych wód⁹² i ich analizy w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym ustalono, iż WIOŚ:

- w trzech przypadkach dokonał analizy wszystkich przedłożonych przez podmiot za okres 2022-2024 wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi;
- w trzech przypadkach WIOŚ przeanalizował jedynie część otrzymanych wyników ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi albo ilości pobranych wód o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w pięciu przypadkach⁹³ - nie analizowano wyników otrzymanych pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym/pomiarów ilości pobranych wód, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Cztery podmioty nie przekazały za pełen okres 2022-2024 do WIOŚ wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym/pobranych wód, co nie spotkało się z reakcją organu, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W pozostałych przypadkach objętych badaniem WIOŚ posiadał wyniki badań za pełen okres objęty oceną NIK.

(akta kontroli str. 961-986)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Jeżeli stwierdzono przekroczenia wielkości zanieczyszczeń albo ilości ścieków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym w wyniku kontroli bez wyjazdu w teren opartej na analizie wyników badań automonitoringowych przeprowadzonej na podstawie przekazanych dokumentów (adnotacja z kontroli dokumentacyjnej), przekazywano informację o naruszeniu do Wydziału Prawnego WIOŚ (...) i w zależności od okresu jakiego dotyczyło naruszenie, przekazywano dokumenty na bieżąco bądź ustalano przybliżony termin ich przekazania. Analiza wyników badań automonitoringowych dokonywana jest*

⁹⁰ Dobór losowy.

⁹¹ Odstąpiono od oceny 2025 r.

⁹² Na podstawie art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne.

⁹³ Pozycja 1, 3-4, 10-11 ww. zestawienia.

również podczas kontroli wytypowanych zakładów w terenie, zarówno planowych jak i interwencyjnych – jeśli zgłoszenie dotyczyło zanieczyszczenia wód. W razie stwierdzenia przekroczeń wielkości zanieczyszczeń albo ilości ścieków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub zintegrowanym, występowało do innych organów (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, Wody Polskie czy organy samorządu terytorialnego), jeżeli uznano, że skala zanieczyszczenia i/lub waga naruszenia tego wymaga. W pozostałych przypadkach, w ramach działań pokontrolnych były kierowane do kierowników kontrolowanych zakładów zarządzenia pokontrolne, w treści których był wyznaczany termin przesłania pisemnej informacji o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących wyeliminowaniu wskazanych w zarządzeniu naruszeń. Zakres realizacji zarządzeń pokontrolnych jest każdorazowo weryfikowany podczas kolejnych kontroli. Ponadto, w ramach działań pokontrolnych były lub będą prowadzone postępowania administracyjne w celu naliczenia opłat podwyższonych.

(akta kontroli str. 1405-1406, 1412-1413)

Ustosunkowując się do zapytania w jaki sposób wykorzystano w działalności WIOŚ wyniki analiz otrzymanych wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi od podmiotów korzystających z usług wodnych realizujących obowiązek określony w art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że przedkładane wyniki są analizowane w trakcie kontroli.

(akta kontroli str. 1417-1418, 1479-1480)

5.1. W latach 2022-2025 WIOŚ nie otrzymywał z GIOŚ zaleceń w zakresie rodzaju oraz częstotliwości przeprowadzania badań jakościowych wód rzeki Iny i jej dopływów.

(akta kontroli str. 1474, 1521)

Spośród wytypowanych do próby 15 kontroli⁹⁴ (o zróżnicowanym zakresie) związanych z jakością wód, ochroną wód oraz zanieczyszczeniem rzeki Iny i jej dopływów, przeprowadzonymi przez WIOŚ w latach 2022-2025, w dwóch przypadkach skorzystano z uprawnienia do zlecenia dokonania badań CLB⁹⁵ (nie wykonywano samodzielnych badań w żadnej z ww. kontroli), z czego:

- kontrola nr WIOS-SZ 273/2024⁹⁶ - pracownicy CLB pobrali próbkę wody z rzeki Iny w m. Suliborek w celu badań fizykochemicznych (tlen rozpuszczony, odczyn pH, przewodność i temperatura);
- kontrola nr WIOS-SZ 354/2024⁹⁷ - próbkobiorca z CLB pobrał próbkę ścieku oczyszczonego ze studzienki wskazanej przez kontrolowanego jako miejsce poboru próbek ścieku oczyszczonego, próbki cieczy wypływającej z wylotu ścieków oczyszczonych oraz cieczy z zastoiska obejmującego rów melioracyjny; próbki zostały zbadane w zakresie wskaźników: temperatura, przewodność elektryczna właściwa, zawiesiny ogólne, ChZT_{Cr}, BZT₅, azot ogólny, fosfor ogólny. W próbkach z wylotu i zastoiska zbadano również zawartość tlenu rozpuszczonego i nasycenie tlenem.

(akta kontroli str. 1211-1233)

---

⁹⁴ WIOŚ-SZ 24/2022; WIOS-SZ 40/2022; WIOS-SZ 95/2022; WIOS-SZ 326/2022; WIOS-SZ 144/2023; WIOS-SZ 354/2024; WIOS-SZ 273/2024; WIOS SZ 297/2023; WIOS SZ 376/2024; WIOS-SZ 157/2024; WIOS-SZ 374/2022; WIOS-SZ 295/2023; WIOSZ_SZ 338/2023; WIOS-SZ 27/2023; WIOS-SZ 285/2024. Dwie kontrole pozaplanowe, 13 – planowych.

⁹⁵ W ośmiu kontrolach przeprowadzono oględziny (m.in. terenu oczyszczalni ścieków, wylotu ścieków oczyszczonych oraz sposobu eksploatacji instalacji i urządzeń technologicznych).

⁹⁶ Kontrola planowa, kompleksowa, przeprowadzona w okresie 26 czerwca - 13 września 2024 r.

⁹⁷ Kontrola planowa, problemowa; przeprowadzona w okresie od 2 sierpnia – 4 września 2024 r.

5.2. Wojewódzki Inspektor wyjaśniając w jakich sytuacjach WIOŚ bazuje na analizie sprawozdań z badań przedkładanych przez kontrolowanego w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, a kiedy zleca badania do CLB, i jaki zakres badań jest zlecany oraz od czego zależy, wskazał: *Badania ścieków zlecane są często w sytuacjach gdy wpływa skarga na pracę oczyszczalni i przeprowadzana jest kontrola interwencyjna, również w związku z wnioskiem podmiotu o zmniejszenie odroczonej administracyjnej kary pieniężnej wymierzonej za przekroczenia warunków pozwolenia wodnoprawnego w zakresie jakości ścieków oczyszczonych oraz gdy istnieje podejrzenie niezetelności wykonywania badań bądź ich niewykonywania. Jednocześnie zgodnie z wytycznymi GIOŚ określonymi w piśmie z dnia 11 kwietnia 2024 r. (...), zlecenie przez WIOŚ wykonania poboru i analizy próbek do badań w ramach prowadzonej kontroli możliwe jest w przypadku podejrzenia zanieczyszczenia wód przez zakład, który posiada pozwolenie wodnoprawne albo pozwolenie zintegrowane na wprowadzanie ścieków, wód opadowych i roztopowych do wód lub do ziemi. Zakres badań ścieków zawiera zazwyczaj parametry składu i stanu ścieków wymienionych w pozwoleniu wodnoprawnym, niekiedy rozszerzany jest np. o biogeny (azot ogólny, fosfor ogólny), które nie są wymienione w pozwoleniach wodnoprawnych, a istnieje podejrzenie np. wystąpienia zjawiska eutrofizacji wód odbiornika.*

(akta kontroli str. 1021, 1031)

5.3. W latach 2022-2025 w ramach badań wód rzeki Iny i jej dopływów WIOŚ nie zlecał badań w kierunku obecności substancji pochodzących z farmaceutyków. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż przyczyną powyższego był brak podejrzenia ewentualnego źródła zanieczyszczenia, które uzasadniałoby przeprowadzenie takich badań oraz nieujmowanie substancji pochodzących z farmaceutyków w decyzjach ustalających korzystanie z usług wodnych. W badanym okresie WIOŚ nie zlecał także wykonywania badań jakości wód podziemnych zasilających rzekę Inę i jej dopływy oraz badania gleb na terenach przemysłowych położonych w pobliżu ww. cieków.

(akta kontroli str. 685, 690)

5.4. Wyjaśniając w jakich przypadkach w latach 2022-2025 WIOŚ wykonywał pomiary wielkości emisji do wód rzeki Iny i jej dopływów oraz odbiorników połączonych z tymi ciekami, Wojewódzki Inspektor podał: *W latach 2022-2025 WIOŚ zlecał Centralnemu Laboratorium Badawczemu (...) wykonanie pomiarów wielkości emisji do wód rzeki Iny i jej dopływów oraz odbiorników połączonych z tymi ciekami, poza przypadkami kontroli przeprowadzonych w 2025 r. na zlecenie NIK, w ramach: 1. kontroli zrealizowanych w 2023 r. w związku z ogólnopolskim cyklem kontrolnym pn.: „Kontrola podmiotów prowadzących produkcję rolną, a w szczególności podmiotów, które w bezpośrednim sąsiedztwie wód powierzchniowych przechowują lub stosują nawozy lub nawozy naturalne, pod kątem oceny, w tym na podstawie wyników pomiarów jakości wód powierzchniowych zlecanych w trakcie kontroli do CLB GIOŚ, czy prowadzona działalność rolnicza powoduje zanieczyszczenie wód azotanami”; 2. kontroli oczyszczalni ścieków w Mielęcinie (kontrola nr WIOS-SZ 354/2024.), gdzie wykonanie pomiarów zlecono z powodu nieprzesyłania przez ten podmiot wyników badań automonitoringowych, naruszeń stwierdzonych w poprzedniej kontroli oraz posiadanych informacji o możliwych nieprawidłowościach związanych z funkcjonowaniem tej oczyszczalni.*

(akta kontroli str. 1211-1233, 1404, 1408)

WIOŚ nie wykonywał bilansów ładunków zanieczyszczeń zrzucanych do poszczególnych cieków. Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora: *jest to zadanie z zakresu monitoringu środowiska podlegającego kompetencjom GIOŚ.*

(akta kontroli str. 1404, 1408)

5.5. W latach 2022-2025 WIOŚ nie dokonywał analiz monitoringu jakości wód rzeki Iny i jej dopływów prowadzonego przez inne niż IOŚ jednostki, ich zmian oraz przyczyn poprawy lub pogorszenia stanu wód. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Gromadzenie i przetwarzanie zgromadzonych informacji o środowisku stanowi zadanie należące do zakresu państwowego monitoringu środowiska, który zgodnie z art. 4a ust. 1a ustawy ioś należy do kompetencji Głównego Inspektora (...).*
(akta kontroli str. 1404,1407)

5.6. W latach 2022-2025 w Inspektoracie nie formułowano wniosków i rekomendacji (w tym o charakterze systemowym) zmierzających do poprawy stanu wód zlewni rzeki Iny. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Formułowanie takich wniosków i rekomendacji, na podstawie analiz informacji o środowisku, zarówno co do czasu jak i obszaru, stanowi domenę państwowego monitoringu środowiska należącego do właściwości Głównego Inspektora (...). Działaniami z zakresu kompetencji WIOŚ, których celem jest ograniczenie zanieczyszczenia i poprawy jakości wód, w tym także wód zlewni rzeki Iny są kontrole podmiotów korzystających ze środowiska odprowadzających ścieki do rzeki i podejmowane na podstawie ich ustaleń działania pokontrolne.*

(akta kontroli str. 1404, 1408)

6.1. W latach 2022-2025 Wojewódzki Inspektor nie otrzymał od Głównego Inspektora polecenia przeprowadzenia kontroli zagadnień mających wpływ na jakość wód powierzchniowych i zanieczyszczenie rzeki Iny i jej dopływów.

(akta kontroli str. 39-63, 83-108, 127-154, 173-206)

6.2. Na terenie zlewni Iny przeprowadzono:

- 28 kontroli⁹⁸ w 2022 r.⁹⁹, wszystkie kontrole należały do kategorii „z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem”; W sześciu kontrolach dokonywano pomiarów¹⁰⁰, w 10 stwierdzono naruszenia, w sześciu wystawiono mandaty (od 200 zł do 1 000 zł), w ośmiu wydano zarządzenia pokontrolne¹⁰¹;
- 10 kontroli¹⁰² w 2023 r.¹⁰³; wszystkie kontrole należały do kategorii „z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem”; w dwóch kontrolach

---

⁹⁸ Przeprowadzono 25 kontroli planowych i trzy pozaplanowe. Nie przeprowadzono zaplanowanych dwóch kontroli gospodarstw rolnych oraz jednej fermy drobiu.

⁹⁹ W tym m.in.: sześć przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (cel 30), 22 kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (cel 32), 22 kontrole przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” oraz środków wspomagających uprawę roślin (cel 33);

¹⁰⁰ Przy ocenie komponentu „woda” w każdym z badanych lat pomiary obejmowały analizę stanu fizykochemicznego. W 2022 r. w jednej z kontroli w zlewni Iny pomiary dotyczyły komponentu „hałas”.

¹⁰¹ W wyniku kontroli nie kierowano wystąpień do sądu oraz do organów ścigania.

¹⁰² Przeprowadzono osiem kontroli planowych i dwie pozaplanowe. Wykonano wszystkie zaplanowane kontrole na tym terenie.

¹⁰³ W tym m.in.: jedną przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (cel 29), dwie przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (cel 30), osiem podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (cel 32), osiem przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów nawozowych UE oraz nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” (cel 33)

dokonano pomiarów¹⁰⁴, w czterech stwierdzono naruszenia, w trzech wystawiono mandaty (od 300 zł do 800 zł), w czterech wydano zarządzenia pokontrolne¹⁰⁵;

- 37 kontroli¹⁰⁶ w 2024 r.¹⁰⁷; wszystkie kontrole należały do kategorii „z wyjazdem w teren z ustalonym podmiotem”; w 12 kontrolach dokonano pomiarów¹⁰⁸, w 25 stwierdzono naruszenia, w dwóch wystawiono mandaty (od 800 zł do 1 000 zł), w dwóch wydano zarządzenia pokontrolne¹⁰⁹.

(akta kontroli str. 655-662; 946-950 plik 1-3, 5, 10, 15; 1160-1165)

W badanym okresie WIOŚ nie przeprowadzał kontroli przydomowych oczyszczalni ścieków. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż kontrole takie przeprowadzane są ramach realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków wynikających z ucpg. *WIOŚ (...) natomiast prowadzi kontrole realizacji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta obowiązków dotyczących nieczystości ciekłych powstających na terenie gminy wynikających z przepisów powyższej ustawy.*

(akta kontroli str. 532-541, 544-547, 580-581, 1019, 1027, 1158-1159 plik 2)

W latach 2022-2025 inspektorzy WIOŚ kontrolowali przestrzeganie nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń dotyczących stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność, o których mowa w art. 102 ust. 1 ustawy Prawo wodne¹¹⁰. W ramach tych kontroli sprawdzano spełnianie obowiązku posiadania planu nawożenia azotem i stosowania nawozów zgodnie z posiadany planem, sposobu przechowywania nawozów naturalnych stałych i płynnych, przestrzegania zasad dobrej praktyki rolniczej¹¹¹ (do dobrowolnego stosowania). Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W toku kontroli sprawdzeniu podlegają również pozostałe warunki stosowania i przechowywania nawozów określone w obowiązującym Programie działań, w tym odległości nawożenia od cieków i zbiorników wodnych. W zakresie przestrzegania zasad dobrej praktyki rolniczej (...), informujemy, że są one wrywkowo weryfikowane w toku kontroli. Podczas oględzin zakładów w przypadku pól położonych w pobliżu cieków wodnych ocenie wizualnej podlegają również strefy buforowe. W latach 2022-2025 nie stwierdzono przypadków niszczenia stref buforowych. Wskazać jednak należy, że z przepisów dotyczących programu działań*

¹⁰⁴ Oceniano komponent „woda”.

¹⁰⁵ W wyniku kontroli nie kierowano wystąpień do sądu oraz do organów ścigania.

¹⁰⁶ Nie przeprowadzono jednej zaplanowanej kontroli oczyszczalni ścieków (Komarowo).

¹⁰⁷ W tym m.in.: dwie przestrzegania warunków dotyczących ilości pobieranej wody, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (cel 29), sześć przestrzegania warunków dotyczących ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych oraz pozwoleniach zintegrowanych (cel 30), 26 podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych (cel 31), 24 przestrzegania przepisów ustawy o nawozach i nawożeniu w zakresie warunków stosowania i przechowywania nawozów, środków wspomagających uprawę roślin, produktów nawozowych UE, nawozów oznaczonych znakiem „NAWÓZ WE” i produktów pofermentacyjnych (cel 32), trzy w zakresie realizacji przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta, obowiązków wynikających z ucpg, w zakresie dotyczącym gospodarowania nieczystościami ciekłymi na terenie gminy (cel 58);

¹⁰⁸ W 10 kontrolach oceniano komponent „woda”, w dwóch – „ścieki”.

¹⁰⁹ W wyniku kontroli nie kierowano wystąpień do sądu oraz do organów ścigania.

¹¹⁰ Dotyczące ochrony wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, w tym kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną na terenie zlewni rzeki Iny oraz działalność, w ramach której m.in. przechowywane są i stosowane nawozy naturalne.

¹¹¹ O których mowa w art. 103 ustawy Prawo wodne.

mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu nie wynika obowiązków weryfikacji przez WIOŚ stanu stref buforowych.

Obowiązkowym załącznikiem do protokołu kontroli z zakresu stosowania i przechowywania nawozów jest tabela, w której określone są obowiązki rolników względem przepisów dotyczących gospodarki nawozowej. Tabela jest uzupełniana na podstawie odpowiedzi udzielanych przez kontrolowanego, przedłożoną w toku kontroli dokumentację oraz ocenę spełniania przepisów przeprowadzaną przez inspektorów prowadzących kontrole. Rolnicy deklarują spełnianie zasad dobrej praktyki rolniczej, podpisują się pod tabelą poświadczając, że zawarte w niej zapisy są zgodne z prawdą. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *przestrzeganie ww. zasad jest dobrowolne, natomiast część zasad zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej zostało powtórzonych w obowiązujących przepisach prawa.*

(akta kontroli str. 1019, 1027-1029, 1142-1157)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił ponadto: *W związku z prowadzonymi kontrolami nie stwierdzono przypadków potrzeby poboru próbek gleby do badań i analizy przez okręgową stację chemiczno-rolniczą. W przypadku podmiotów wielkoobszarowych w trakcie czynności kontrolnych inspektorzy analizowali plany nawożenia azotem, w których znajdowała się podstawowa analiza jakościowa gleb, a plany nawożenia azotem w większości były pozytywnie zaopiniowane przez okręgową stację chemiczno-rolniczą. Jednocześnie podkreślić należy, że nie wszystkie podmioty zobowiązane są do posiadania pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia azotem. Część podmiotów posiadała plan nawożenia azotem bez opinii stacji chemiczno-rolniczej, a pozostałe podmioty stosowały maksymalne dawki azotu. W takich przypadkach sprawdzano stosowne wyliczenia dawek, a ponadto w każdym przypadku weryfikowano rejestr zabiegów agrotechnicznych, w którym powinny być uwzględnione wszystkie dawki azotu w sezonie wegetacyjnym. W toku kontroli inspektorzy WIOŚ (...) zawsze pytali o udział rolników w szkoleniach organizowanych przez ośrodki doradztwa rolniczego i wskazywali możliwość zwrócenia się o pomoc do ośrodków doradztwa rolniczego w sytuacjach problemów z wypełnianiem dokumentacji dotyczącej nawożenia lub opracowywania planów nawożenia azotem.*

(akta kontroli str. 686, 691-692)

Wojewódzki Inspektor współpracował z ARiMR w zakresie kontroli stosowania Programu działań przez podmioty prowadzące produkcję rolną. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *po każdej kontroli, w trakcie której stwierdzono naruszenia z zakresu stosowania lub przechowywania nawozów, do ARiMR kierowano wystąpienie pokontrolne informujące o stwierdzonych naruszeniach.*

(akta kontroli str. 686, 691, 1495-1496, 1500-1501)

Liczba kontroli podmiotów prowadzących działalność rolniczą wynosiła: 103 w 2022 r., 72 w 2023 r., 69 w 2024 r. Liczba producentów rolnych będących beneficjentami dopłat mających siedzibę gospodarstwa na terenie woj. zachodniopomorskiego wg rejestru ARiMR wynosiła: 26 551 w 2022 r., 26 361 w 2023 r., 27 526 w 2024 r. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż WIOŚ nie posiada wykazu wszystkich podmiotów prowadzących działalność rolniczą na terenie województwa zachodniopomorskiego. Dysponuje natomiast uaktualnianym corocznie wykazem producentów rolnych będących beneficjentami dopłat, przekazywanym przez ARiMR. Wśród kontrolowanych w ramach kontroli planowych oraz pozaplanowych podmiotów znajdowali się zarówno beneficjenci dopłat, jak i rolnicy, którzy dopłat nie pobierali.

(akta kontroli str. 1019, 1027-1029, 865-900, 946-950 plik 5, 1419-1472 plik 142-167)

W latach 2022-2025 WIOŚ nie prowadził kontroli na obszarze zlewni Iny wspólnie z innymi organami, instytucjami lub jednostkami naukowymi lub naukowo-badawczymi.

(akta kontroli str. 1019, 1029)

6.3. Spośród wytypowanych do próby 15 kontroli¹¹², przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2022–2025 i obejmujących różny zakres działań związanych z jakością wód, ochroną wód oraz zanieczyszczeniem rzeki Iny i jej dopływów, we wszystkich przypadkach, w których było to wymagane, kontrolowani zostali uprzedzeni o zamiarze przeprowadzenia kontroli. Wyjątek stanowiły dwa przypadki kontroli pozaplanowych, przeprowadzonych zgodnie z art. 9a ust. 2 ustawy o ioś, w których uprzedzenie nie było wymagane.

(akta kontroli str. 1211-1233, 1341-1351)

W badanej próbie w przypadku 10 kontroli w protokole pokontrolnym wskazano na naruszenia, z tego w dziewięciu wydano zarządzenia pokontrolne. Kontrolowani przekazali informację o realizacji zarządzeń pokontrolnych, a WIOŚ odnotował w systemie ISK czy zarządzenia zostały zrealizowane (osiem uznano za wykonane, jedno - częściowo).

Korzystając z przysługujących uprawnień, w związku z przeprowadzonymi kontrolami, pracownicy WIOŚ zastosowali: pouczenia (w siedmiu kontrolach), mandaty (w ośmiu) w wysokości od 200 zł do 1 000 zł i administracyjne kary pieniężne (w dwóch) w wysokości 3 000 zł i 7 000 zł. Nie kierowano zawiadomień o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa ani nie przekazywano do sądów wniosków o ukaranie za popełnione wykroczenia.

(akta kontroli str. 1211-1233, 1342, 1352-1353, 1473, 1519)

W przypadku dwóch (z 15) badanych kontroli, WIOŚ poinformował Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej/ Zarządu Zlewni lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, w jednej także – Prezydenta Miasta, o ustaleniach (art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy ioś) i wniósł o niezwłoczne poinformowanie o podjętych działaniach (art. 16 ust. 1 ustawy ioś) w związku ze skierowanymi wnioskami. WIOŚ nie otrzymał do 21 maja 2025 r. odpowiedzi na jedną z wystosowanych informacji¹¹³ (sprawa w toku). Ponadto w przypadku dwóch kontroli o jej wynikach poinformowano Dyrektora Oddziału Regionalnego ARiMR (z tego w jednej kontroli także Marszałka WZ), z prośbą o podjęcie działań w ramach kompetencji.

(akta kontroli str. 1211-1233, 1387-1403, 1495-1501)

Wskazując na przyczyny, dla których nie w każdej poddanej badaniu NIK kontroli przekazywano Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska¹¹⁴, Wodom Polskim oraz organom samorządu terytorialnego informacje o wynikach kontroli lub przeprowadzonych czynnościach dotyczących rzeki Iny lub jej dopływów oraz nie występowało o podjęcie przez nie działań, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *W innych przypadkach, mimo stwierdzenia nieprawidłowości, nie występowało do innych organów (...) i nie przekazywano informacji o wynikach kontroli, ponieważ skala stwierdzonych naruszeń nie wskazywała na zagrożenie wystąpienia szkody w środowisku, a także z uwagi na konieczność realizacji w tym samym czasie zadań o wyższym priorytecie.*

---

¹¹² WIOŚ-SZ 24/2022; WIOŚ-SZ 40/2022; WIOŚ-SZ 95/2022; WIOŚ-SZ 326/2022; WIOŚ-SZ 144/2023; WIOŚ-SZ 354/2024; WIOŚ-SZ 273/2024; WIOŚ-SZ 297/2023; WIOŚ-SZ 376/2024; WIOŚ-SZ 157/2024; WIOŚ-SZ 374/2022; WIOŚ-SZ 295/2023; WIOŚ-SZ 338/2023; WIOŚ-SZ 27/2023; WIOŚ-SZ 285/2024. Dwie kontrole pozaplanowe, 13 – planowych.

¹¹³ Pismo z 6 lutego 2025 r.

¹¹⁴ Dalej: RDOŚ.

(akta kontroli str. 1342, 1388-1389)

Wszystkie objęte badaniem kontrole zostały przeprowadzone i udokumentowane zgodnie z procedurami wewnętrznymi.

(akta kontroli str. 1211-1233)

Według wyjaśnień Wojewódzkiego Inspektora: *Na terenie zlewni Iny w latach 2022-2025 nie wystąpiły poważne awarie objęte obowiązkiem zgłoszenia do GIOŚ (...). Na terenie zlewni Iny znajduje się jeden zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (...). Działania na rzecz przeciwdziałania poważnym awariom polegają na regularnych kontrolach w zakładzie przez organy WIOŚ i PSP. Ponadto przeprowadzane są kontrole oparte na dokumentacji przekazywanej przez zakład. Ostatnia kontrola WIOŚ na terenie zakładu przeprowadzona w okresie 15 listopada – 13 grudnia 2024 r. (WIOS-SZ 496/2024). Zakład posiada pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków przemysłowych do kanalizacji innego podmiotu. (...)*

(akta kontroli str. 1405, 1410-1411)

W latach 2022-2025 w WIOŚ nie podejmowano decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska rzeki Iny i jej dopływów. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W związku z kontrolami stosowania i przechowywania nawozów w przypadku stwierdzenia naruszeń podejmowano działania pokontrolne w postaci skierowania zarządzeń pokontrolnych do kierowników jednostki organizacyjnej/osoby fizycznej lub wystąpień do odpowiednich organów. Jednocześnie zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne ZWIOŚ ustalał obowiązek uiszczenia opłaty, o której mowa w ust. 4, oraz jej wysokość. (...) W związku z kontrolami przeprowadzanymi w powiązaniu z celami 29 i 30 w przypadku stwierdzenia przekroczeń warunków pozwoleń podejmowano działania pokontrolne w postaci skierowania zarządzeń pokontrolnych do kierowników jednostki organizacyjnej lub wystąpień do odpowiednich organów, wymierzano opłaty podwyższone.*

(akta kontroli str. 1019, 1027)

W okresie objętym kontrolą w WIOŚ nie podejmowano czynności na podstawie art. 10b ustawy ioś. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W przypadku zgłoszeń do WIOŚ przeprowadzono kontrole w terenie z ustalonym podmiotem lub bez ustalonego podmiotu.*

(akta kontroli str. 1020, 1029)

W latach 2022-2025 pracownicy WIOŚ uczestniczyli w jednej kontroli (pozaplanowej) inwestycyjnej w rejonie rzeki Iny i jej dopływów. Dotyczyła ona farmy fotowoltaicznej.

(akta kontroli str. 686, 690-691, 835-866)

W sprawie innych form nadzoru sprawowanych przez WIOŚ, które miały lub mogły mieć wpływ na jakość wód rzeki Iny i jej dopływów, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Poza kontrolami podmiotów w terenie prowadzono rozpoznania w terenie zgłoszenia dotyczące „zanieczyszczenia środowiska”. W toku tego rodzaju kontroli lustracji podlegała toń rzeki Iny bądź jej dopływów, jej zapach i barwa. Ponadto dokonywano oględzin brzegów cieków wodnych, sprawdzano czy nie pojawiły się śnięte ryby lub martwe zwierzęta na brzegu.*

(akta kontroli str. 1405, 1410)

Zgodnie z dyspozycją określoną w art. 108 ust. 2 ustawy Prawo wodne, Wojewódzki Inspektor terminowo przekazywał ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej oraz ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa informacje

o wynikach przeprowadzonych kontroli stosowania Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, spełnienia obowiązku posiadania planu nawożenia azotem i stosowania nawozów zgodnie z tym planem.

(akta kontroli str. 1419-1472 plik 142-167)

7. Rady gmin: Stargard (miejska i wiejska), Goleniów, Recz, Suchań, Marianowo, Dolice, Dobrzany i Choszczno podjęły uchwały w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Niebieski korytarz ekologiczny koryta rzeki Iny i jej dopływów”¹¹⁵. Określono w nich m.in. zakazy dotyczące tych użytków oraz wskazano, że za sprawowanie nadzoru nad ich przestrzeganiem odpowiedzialny był Dyrektor Zachodniopomorskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie¹¹⁶. W sprawie udziału WIOŚ w sprawowaniu nadzoru nad ww. użytkami, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *Użytek ekologiczny jest jedną z form ochrony przyrody. Zgodnie z art. 45a ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska koordynuje funkcjonowanie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2-4 i 6-9. W myśl art. 45a ust. 2 ww. ustawy koordynacja, o której mowa w ust. 1, polega w szczególności na prawie żądania informacji dotyczących funkcjonowania form ochrony przyrody wskazanych w ust. 1 i publikowaniu rekomendacji w tym zakresie. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opracował i opublikował w 2018 r. szczegółowe rekomendacje w sprawie formułowania uchwał rad gmin powołujących formy ochrony przyrody. Są one dostępne na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/gdos/wytyczne-i-poradniki2>. Według wytycznych, między innymi: sprawujący nadzór nad formami gminnymi to: wójt/burmistrz/prezydent miasta.*

(akta kontroli str. 686, 692)

8.1. Zasady/wytyczne dotyczące identyfikacji występowania zagrożeń w wodach powierzchniowych i reagowania na takie zagrożenia zostały określone przez GIOŚ w dokumentach ISK¹¹⁷. W Zasadach wskazano, iż w przypadku otrzymania zgłoszenia zanieczyszczenia środowiska, gdzie nie jest określony sprawca zdarzenia i w związku z tym nie jest możliwe określenie zakładu (podmiotu), gdzie powinna być wykonana kontrola, zasadne jest przeprowadzenie czynności rozpoznawczych, w miarę możliwości, z udziałem innego organu. Zapisano także: *Z tego rodzaju działań należy sporządzić protokół, który podpisuje inspektor. Załącznikiem do protokołu powinna być dokumentacja fotograficzna oraz inne dokumenty dotyczące zdarzenia. (...) protokołu kontroli stanowi - załącznik 1.5.2.2. Protokół kontroli - zanieczyszczenie środowiska.* Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Dodatkowo każde zgłoszenie wpływające do WIOŚ w Szczecinie ws. zanieczyszczenia wód jest konsultowane i omawiane z ZWIOŚ lub zastępcą ZWIOŚ w celu ustalenia sposobu podejmowanych działań.*

(akta kontroli str. 4-5, 25-30, 244, 1032-1040 plik 113 i 115)

---

¹¹⁵ Nr VI/27/15 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 25 marca 2015 r., nr XIX/132/16 Rady Gminy Stargard z dnia 30 czerwca 2016 r., nr XXIII/238/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r., nr XXXVII/206/13 rady Miejskiej w Reczu z dnia 26 listopada 2013 r., nr II/9/2014 Rady Miejskiej w Suchaniu z dnia 23 grudnia 2014 r., nr XXXII/235/2014 Rady Gminy Marianowo z dnia 27 marca 2014 r., nr XXXII/282/13 Rady Gminy Dolice z dnia 30 grudnia 2013 r., nr XXXIV/344/14 Rady Miejskiej w Dobzranach z dnia 4 lutego 2014 r., nr XXXVT/317/2013 Rady Miejskiej w Choszcznie z dnia 23 grudnia 2013 r.

¹¹⁶ Z dniem 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

¹¹⁷ W części I *Zasady Prowadzenia Kontroli* pkt 5.2 *Wykonywanie kontroli w terenie bez ustalonego podmiotu. 1. Rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska”, w tym poważnej awarii, z nieustalonym sprawcą zdarzenia, dalej: Zasady.*

8.2. W latach 2022-2025 do Inspektoratu wpłynęło:

- 1) 18¹¹⁸ zgłoszeń, skarg, wniosków, interwencji i innych sygnałów dotyczących: złego stanu wód, możliwości lub zagrożenia zanieczyszczeniem oraz zanieczyszczenia lub skażenia wód rzeki Iny lub jej dopływów – działania podjęte przez inspektorów WIOŚ polegały na: przeprowadzeniu kontroli pozaplanowej (rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska” w tym poważnej awarii z nieustalonym sprawcą zdarzenia) – siedem przypadków¹¹⁹, przeprowadzeniu czynności monitorowania stanu wody (po wcześniejszej kontroli pozaplanowej) – jeden, skierowaniu pism informujących o wynikach ww. oględzin wraz z żądaniem poinformowania WIOŚ o podjętych działaniach do PGW WP, RDOŚ, gmin, na terenie których miało miejsce zdarzenie opisane w zgłoszeniu, przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego – cztery, pozyskaniu informacji od innych organów odnośnie ich zgód na organizację na rzece wydarzenia objętego zgłoszeniem – dwa. W sześciu przypadkach nie podejmowano czynności wyjaśniających z uwagi na otrzymanie z Nadzoru Wodnego w Choszczynie/ Nadzoru Wodnego w Stargardzie wyników lustracji terenowej odcinka rzeki objętego zgłoszeniem; w siedmiu przypadkach potwierdzono zanieczyszczenie wód. Na ogółem 18 otrzymanych sygnałów, w 17 zgłaszający zostali poinformowani o podjętych działaniach lub trwających czynnościach wyjaśniających, a w jednym – z uwagi na fakt, iż zgłaszający poinformował o zdarzeniu Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Rybackiej, a Inspektorat otrzymał tę informację „do wiadomości” - WIOŚ wskazał, iż właściwym do udzielenia odpowiedzi na zgłoszenie był ww. organ¹²⁰;
- 2) 24 informacje¹²¹ dotyczące wystąpienia zagrożenia bądź zanieczyszczenia albo skażenia wód rzeki Iny lub jej dopływów otrzymano od podmiotów odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, kontrolę przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz zarządzenie kryzysowe¹²²: tego samego dnia, w którym miało miejsce zdarzenie objęte zgłoszeniem w dziewięciu przypadkach; kolejnego dnia, w czterech; po dwóch dniach w pięciu; po trzech w pięciu; po 12 dniach od zdarzenia w jednym przypadku. Do działań podjętych przez inspektorów WIOŚ w sprawie otrzymanych informacji należały: przeprowadzenie kontroli pozaplanowej (rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska” w tym poważnej awarii z nieustalonym sprawcą zdarzenia) – sześć przypadków¹²³,

¹¹⁸ W dniach: 9, 18 sierpnia 2022 r.; 21 października 2022 r.; 17, 19, 25 czerwca 2023 r.; 29, 31 lipca 2023 r.; 30, 31 maja 2024 r.; 28 czerwca 2024 r.; 26 sierpnia 2024 r.

¹¹⁹ Kontrola: 1) WIOS-SZ 304/2022 z 11 sierpnia 2022 r. – podjęta po dwóch dniach od otrzymania zgłoszenia; 2) WIOS-SZ 309/2022 z 18 sierpnia 2022 r. - podjęta w dniu otrzymania zgłoszenia; 3) WIOS-SZ 317/2022 z 19 sierpnia 2022 r. – podjęta w odpowiedzi na dwa zgłoszenia (jednego otrzymanego w godzinach wieczornych dzień wcześniej oraz jednego z dnia kontroli), w trakcie kontroli próbkobiorca z CLB pobrał materiał do badań; 4) notatka służbowa PK/2023 z 19 czerwca 2023 r. sporządzona na okoliczność oględzin z 17 czerwca 2023 r. (ogłędziny przeprowadzono w odpowiedzi na zgłoszenie otrzymane tego samego dnia); 5) WIOS-SZ 200/2023 z 19 czerwca 2023 r. - podjęta w odpowiedzi na dwa zgłoszenia (z dnia kontroli), w trakcie kontroli próbkobiorca z CLB pobrał materiał do badań.

¹²⁰ Niemniej skontaktował się z Nadzorem Wodnym w Goleniowie celem ustalenia stanu rzeki z miejsca objętego zgłoszeniem.

¹²¹ W dniach: 8 lutego 2022 r.; 23 września 2022 r.; 14 kwietnia 2023 r.; 19, 20, 21, 22, 23, 26, 29 czerwca 2023 r.; 4, 6, 18, 31 lipca 2023 r.; 3 sierpnia 2023 r.; 30, 31 maja 2024 r. Wśród zgłoszeń było m.in. jedno złożone telefonicznie oraz dwa za pośrednictwem elektronicznego formularza „zgłoś interwencję”.

¹²² W trzech przypadkach informujący nie wskazali precyzyjnie daty zdarzenia.

¹²³ 1) Kontrola podjęta w odpowiedzi na cztery zgłoszenia (z tego samego dnia), w trakcie kontroli pracownicy CLB pobierali próby do badania; 2) oględziny przeprowadzone w odpowiedzi na dwa zgłoszenia (z dnia oględzin).

rozpoznanie w terenie miejsca zdarzenia – dwa (z czego w jednym oględziny¹²⁴ terenu przeprowadzono dwukrotnie), przekazanie zgłoszenia burmistrzowi gminy, na której obszarze miało miejsce zdarzenie¹²⁵ - jeden; w czterech przypadkach nie podejmowano czynności wyjaśniających z uwagi na otrzymanie z Nadzoru Wodnego w Stargardzie wyników lustracji terenowej odcinka rzeki objętego zgłoszeniem, w sześciu zgłoszenia miały charakter informacyjny (niewymagający podjęcia interwencji), a w dwóch pisma do Inspektoratu zostały skierowane z uwagi na konieczność udzielenia odpowiedzi na interpelację poselską.

Przeprowadzone kontrole pozaplanowe (cztery) zostały udokumentowane zgodnie z Zasadami. W dwóch przypadkach rozpoznanie w terenie miejsca zdarzenia zostało udokumentowane niezgodnie z obowiązującą procedurą, o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 4-5, 25-30, 246-365, 385-393)

8.3. W okresie objętym kontrolą wpłynęło jedno zgłoszenie (30 września 2022 r.) o niezażegnaniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku, mimo przeprowadzenia działań zapobiegawczych lub o wystąpieniu szkody w środowisku dotyczącym wód rzeki Iny lub jej dopływów. Zgłaszający wskazał, iż dzień wcześniej (29 września 2022 r.) w godzinach popołudniowych na oczyszczalni zaobserwowano problemy technologiczne *polegające na wynoszeniu większej ilości zawiesiny z osadnika. Nieznacznie podwyższone (...) parametry zawiesiny oznaczane w ścieku oczyszczonym obserwowaliśmy od kilku dni, natomiast w dniu wczorajszym problem uległ nasileniu. (...) Obecnie podjęliśmy próby zapobieżenia przedostania się do środowiska „tłustawego” nalotu z osadnika oraz rozważamy zastosowanie substancji wspomagającej sedymentację osadu i poprawiającego jego kondycję. Na rzece Inie w miejscu wylotu obecne są organizmy żywe w dużej ilości (ryby). (...)* Zgłaszający na bieżąco¹²⁶ informował Inspektorat o podejmowanych działaniach¹²⁷ na rzecz usunięcia ww. problemu.

WIOŚ nie podejmował kontroli w związku z ww. zgłoszeniem. Pismem z 7 października 2022 r., w odpowiedzi na pismo z 5 października 2022 r. z PGW WP informujące o zrzucie ścieków z osadami do wód rzeki Iny, dokonywanymi w dniu 4 października 2022 r. wylotem z oczyszczalni ścieków wskazał, że był na bieżąco informowany przez zarządzającego oczyszczalnią o problemach z wynoszeniem osadu z osadnika oraz o podjętych działaniach, potwierdzonych m.in. badaniami ścieków oczyszczonych. Dodał, iż nie ustalono przyczyn ww. awarii. W przedmiotowej sprawie postępowanie przygotowawcze prowadziła Policja, której pismem z 20 października 2022 r. Wojewódzki Inspektor przekazał posiadane informacje o zdarzeniu. Śledztwo umorzono.

(akta kontroli str. 366-384, 394)

8.4. Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż nie otrzymywał powiadomień o wystąpieniu zagrożenia lub zdarzeniach mogących spowodować zmianę jakości wody na

---

¹²⁴ W każdym przypadku oględziny zostały przeprowadzone w dniu otrzymania zgłoszenia. Nie pobierano prób do badania.

¹²⁵ Zgłoszenie obejmowało kwestie utrzymania czystości i porządku w gminie, tj. zadania własnego gminy.

¹²⁶ W dniach 30 września – 7 października 2022 r. – raportowano każdego dnia, kolejne codzienne raporty przesyłano w dniach 10-13 października 2022 r. (wskazano, iż w dniach 12-13 października 2022 r. sytuacja w oczyszczalni wróciła do normy), następane raporty skierowano 19, 27 i 31 października 2022 r.

¹²⁷ Działania te obejmowały m.in. dozowanie chemii technologicznej, obserwację stanu osadników, obserwację organizmów żywych na wylocie ścieku oczyszczonego do rzeki Iny, badanie parametrów ścieku oczyszczonego (wyniki badań oraz dokumentację zdjęciową przekazywano do WIOŚ).

ujęciach wody na terenie zlewni rzeki Iny, o których mowa w art. 6 ustawy o rewitalizacji Odry.

(akta kontroli str. 669, 673)

Odnosząc się do otrzymywania przez WIOŚ w latach 2022-2025 informacji o uruchomieniu przelewów burzowych przez podmioty zarządzające tymi przelewami i podejmowanych w związku z tym działaniach, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W latach 2022 - 2025, WIOŚ (...) otrzymywał informacje o uruchomieniu przelewów burzowych od przedsiębiorstwa (...), które zarządza przelewami burzowymi kanalizacji ogólnospławnej na terenie miasta (...) w 16 lokalizacjach, które odprowadzają ścieki do rzeki Iny. W 2022 r.: podmiot zawiadamiał 5-krotnie o mających miejsce 11 zrzutach ścieków w dwóch lokalizacjach (...). W 2023 r.: podmiot zawiadamiał 7-krotnie o mających miejsce 15 zrzutach ścieków w trzech lokalizacjach (...) W 2024 r.: podmiot zawiadamiał 7-krotnie o mających miejsce 21 zrzutach ścieków w trzech lokalizacjach (...). W 2025: w okresie od 1 stycznia do 30 marca 2025 r. brak zawiadomień o zrzutach ścieków. Podmiot powiadamiał o mających miejsce zrzutach ścieków w związku z uruchomieniem przelewów burzowych w terminie do 7 dni od zdarzenia. Na terenie miasta (...), odprowadzanie ścieków odbywa się systemem kanalizacji zbiorczej, która w ponad 90 % kwalifikuje się jako kanalizacja ogólnospławna. (...). Elementem wyposażenia systemów kanalizacji ogólnospławnej są tzw. przelewy burzowe, których zadaniem jest odciążenie kolektorów podczas najintensywniejszych opadów, aby zapobiec przepełnieniu i podtopieniu sieci kanalizacyjnej oraz przekroczeniu przepustowości oczyszczalni ścieków. Biorąc powyższe pod uwagę, nie podejmowano żadnych działań w związku z przekazywanymi przez (...) informacjami o uruchomieniu przelewów burzowych. Przekazywanie informacji następowało w różnym czasie, zwykle co najmniej kilka dni po fakcie. Należy zaznaczyć, że (...) posiadają pozwolenie (...) na odprowadzanie ścieków przelewami burzowymi, które nakłada obowiązek wykonywania pomiarów w czasie ich otwarcia, co jest każdorazowo podczas kontroli WIOŚ weryfikowane.*

(akta kontroli str. 669, 674-684, 1419-1472 plik 34, 57, 104)

9. W latach 2022–2025 Wojewódzki Inspektor wydał 39 decyzji nakładających kary w łącznej wysokości 29 910 569 zł za czyny lub zaniechania mające lub mogące mieć wpływ na zanieczyszczenie rzeki Iny i jej dopływów. W ramach ww. kwoty opłaty, o których mowa w art. 109 ust. 4 ustawy Prawo wodne nałożone na podmioty prowadzące na terenie zlewni rzeki Iny produkcję rolną, w tym działy specjalne produkcji rolnej oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy, stanowiły 9 863 zł (osiem decyzji). Kilukrotnie naliczono opłaty podwyższone dla dwóch spółdzielni mieszkaniowych za korzystanie z usług wodnych polegających na wprowadzeniu ścieków do wód z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym na oczyszczalniach będących w ich eksploatacji.

(akta kontroli str. 686-687, 692-694, 901-905)

10.1. W przypadku wytypowanych do próby 15 kontroli związanych z jakością wód, ochroną wód oraz zanieczyszczeniem rzeki Iny i jej dopływów, przeprowadzonych przez WIOŚ w latach 2022-2025, inspektorzy WIOŚ nie występowali do organów administracji publicznej lub policji o udzielenie informacji lub udostępnienie dokumentów i danych związanych z ochroną rzeki Iny i jej dopływów.

(akta kontroli str. 1211-1233, 1342, 1353)

10.2. W latach 2022-2025 w Inspektoracie obowiązywały porozumienia z innymi organami/instytucjami dotyczące m.in. realizacji zadań mających na celu ograniczenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych: z 22 czerwca 2021 r. z CLB w sprawie zakresu i sposobu realizacji przez CLB w GIOŚ badań, w tym

pobierania próbek, wykonywania pomiarów i analiz na potrzeby działań kontrolnych Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska¹²⁸; z 5 listopada 2021 r. z RZGW w Szczecinie w sprawie systemu współpracy i współdziałania, wymiany informacji oraz podejmowania interwencji w konkretnych przypadkach, który wykluczałby możliwość nakładania się lub duplikowania działań obu służb.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż w okresie objętym kontrolą nie współpracował z placówkami naukowymi¹²⁹ lub naukowo-badawczymi w zakresie badań wód rzeki Iny i jej dopływów oraz zapewnienia dobrego stanu ani nie współpracował ze środowiskiem naukowym w zakresie opracowania analiz, koncepcji, opinii itp. w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 1341, 1347, 1356-1367)

10.3. Odnosząc się do kwestii czy, w jakim zakresie i z jakimi rezultatami WIOŚ współpracował z organami ścigania, organami administracji państwowej i samorządu terytorialnego w związku z zanieczyszczeniami wód powierzchniowych na terenie zlewni rzeki Iny, w tym w ramach zarządzania kryzysowego, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W ramach działań pokontrolnych podejmowanych na podstawie ustaleń kontroli podmiotów prowadzących działalność na terenie zlewni rzeki Iny kierowano do organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego wystąpienia pokontrolne. Na wnioski tych organów podejmowano czynności kontrolne oraz przekazywano wyniki pomiarów przeprowadzonych przez CLB GIOŚ na zlecenie WIOŚ w ramach prowadzonych kontroli. WIOŚ w latach 2022-2025 nie współpracował z organami administracji publicznej w ramach zarządzania kryzysowego. Według naszej wiedzy, w związku z przypadkami zanieczyszczenia rzeki Iny, właściwe organy nie powoływały zespołów zarządzania kryzysowego. Natomiast niektóre zgłoszenia przypadków zanieczyszczenia rzeki przekazywane były do WIOŚ również z WCZK. W przypadku zanieczyszczeń o większej skali czynności kontrolne w terenie prowadzone były we współpracy w organami Wód Polskich i Straży Pożarnej. W związku z prowadzonymi przez Policję lub prokuraturę postępowaniami w sprawie zanieczyszczenia rzeki Iny, na wezwania tych organów przekazywano żądane dokumenty, a wskazani inspektorzy WIOŚ brali udział w charakterze świadków w przesłuchaniach.*

(akta kontroli str. 284-291, 390-393, 1340, 1345)

10.4. Wojewódzki Inspektor zawiadamiał RDOŚ o wystąpieniu bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody środowisku w wodach rzeki Iny lub jej dopływów. Wyjaśnił, iż: *Pismem z 14 lipca 2023 r. (...) po kontroli planowej (...) przeprowadzonej przez inspektorów WIOŚ w Szczecinie w związku z cyklem kontrolnym pn.: „Kontrola podmiotów odprowadzających ścieki przelewami burzowymi komunalnej kanalizacji ogólnospławnej do śródlądowych wód powierzchniowych”, (...) zostało skierowane wystąpienie do RDOŚ (...) poinformowano, że w toku kontroli ustalono, że określanie ilości ścieków odprowadzonych w trakcie zrzutu z otwartego przelewu burzowego (...), dokonywane jest wyłącznie szacunkowo na podstawie wartości przepływu ścieków w [m³/s] oraz czasu uruchomienia przelewu. Stwierdzono też brak pomiarów ilości ścieków odprowadzanych w dniach: 4 listopada 2021 r., 1 czerwca 2022 r., 21 czerwca 2022 r., 1 lipca 2021 r., 18 sierpnia 2022 r., 20 sierpnia 2022 r., 19 września 2022 r. oraz 17 czerwca 2023 r. po uruchomieniu przedmiotowego przelewu, który stanowił*

¹²⁸ O porozumieniu szerzej mowa w punkcie 2.4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹²⁹ Zawarte 20 lutego 2025 r. porozumienie z ZUT dotyczyło wymiany wiedzy i doświadczeń oraz realizacji wspólnych projektów edukacyjnych, badawczych i praktycznych związanych z ochroną środowiska.

naruszenie decyzji RDOŚ w Szczecinie z 18 sierpnia 2021 r. (...). Ponadto, 17 czerwca 2023 r. po uruchomieniu przelewu burzowego (...) nie wykonano badań, do których kontrolowany został zobligowany powyższą decyzją. W przedmiotowym wystąpieniu wniesiono o podjęcie odpowiednich działań w ramach posiadanych kompetencji.

(akta kontroli str. 1341, 1347-1348, 1419-1472 plik 104)

10.5. Wojewódzki Inspektor współpracował z Wodami Polskimi, a w przypadku stwierdzenia w toku prowadzonej kontroli na obszarze zlewni rzeki Iny braku wymaganego pozwolenia wodnoprawnego lub decyzji, o której mowa w art. 80 ustawy Prawo wodne zawiadamiał o tym PGW WP.

(akta kontroli str. 1341, 1348, 1368-1371)

10.6. W sprawie występowania w latach 2022-2025 do inspektoratów weterynarii m.in. z prośbą o pobranie próbek wody lub materiału biologicznego (np. ciał ryb) i wykonanie badań w zakresie potwierdzenia lub wykluczenia zatrucia substancjami toksycznymi, a ponadto w sprawie występowania do stacji sanitarno-epidemiologicznych o wykonanie badań wody w rzece Inie lub jej dopływach w zakresie jej przydatności do kąpieli lub przypadkowego spożycia przez ludzi lub wykonanie innych badań, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż nie występował w ww. zakresie do powiatowych inspektoratów weterynarii. *W przypadkach potrzeby zbadania próbek wody w toku kontroli planowych oraz pozaplanowych do Kierownika Centralnego Laboratorium Badawczego GIOŚ, Oddział w Szczecinie kierowano zlecenia poboru próbek wody w zakresie badań możliwych do wykonania przez ww. laboratorium (pH, temperatura, przewodność, tlen rozpuszczony, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, azot azotynowy, azot ogólny Kjeldahla, fosfor ogólny, fosforany, BZT5). ZWIOŚ nie występował do stacji sanitarno-epidemiologicznych o wykonanie badań wody w rzece Inie lub jej dopływach (...).*

(akta kontroli str. 686, 691-692)

10.7. Wojewódzki Inspektor udzielał pomocy organom samorządu terytorialnego w realizacji ich zadań kontrolnych w zakresie ochrony środowiska związanych z ochroną wód rzeki Iny i jej dopływów. Przykładowo w odpowiedzi na:

- informację z Urzędu Miasta w Goleniowie przekazującą anonimowe zgłoszenie mieszkańców miasta dotyczące działalności podmiotu gospodarczego mającego wpływ na zanieczyszczenie rzeki, przeprowadzili oględziny terenu, pobrano próbki wody do analizy w laboratorium CLB; Wojewódzki Inspektor, na wniosek Burmistrza Goleniowa oraz Kierownika Nadzoru Wodnego w Goleniowie, przekazał sprawozdanie z badań laboratoryjnych sporządzone przez CLB; inspektorzy WIOŚ, trzy dni po ww. oględzinach, przeprowadzili kolejne oględziny;
- zgłoszenie z Urzędu Miasta w Goleniowie o pojawieniu się śniętych ryb w rzece Ina w miejscowości Bącznik, inspektorzy WIOŚ przeprowadzili kontrolę pozaplanową (WIOS-SZ 200/2023), pobrano próbki do badań; Wojewódzki Inspektor przedstawił Burmistrzowi Goleniowa informację o wyniku oględzin.

(akta kontroli str. 390-393, 1341, 1348-1349)

11. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 14 kwietnia 2025 r. WIOŚ wydał 31 decyzji ustalających opłaty podwyższone w razie korzystania z usług wodnych polegających na poborze wód powierzchniowych i wprowadzaniu ścieków do wód rzeki Iny lub jej dopływów oraz odbiorników połączonych z tymi ciekami z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub

pozwoleniu zintegrowanym, na łączną kwotę (z uwzględnieniem zmniejszenia opłat przez organ odwoławczy) 29 900 706,00 zł, z tego:

- w roku 2022 nie wydano żadnej decyzji;
- w roku 2023 wydano 12 decyzji na łączną kwotę 3 561 929,00 zł;
- w roku 2024 wydano 15 decyzji na łączną kwotę 420 285,00 zł;
- w roku 2025 wydano cztery decyzje na łączną kwotę 25 918 492,00 zł.

Wartość minimalna opłaty określona w decyzji wynosiła 460,00 zł, zaś maksymalna 25 877 067,00 zł.

(akta kontroli str. 901-904, 990)

W WIOŚ nie funkcjonowały procedury/wytyczne wewnętrzne dotyczące postępowania w sprawie ustalania opłat podwyższonych.

(akta kontroli str. 990, 992-1018, 1208-1210)

Analiza wydanych w okresie objętym kontrolą 12¹³⁰ decyzji ustalających opłaty podwyższone w razie korzystania z usług wodnych polegających na poborze wód powierzchniowych i wprowadzaniu ścieków do wód rzeki Iny lub jej dopływów oraz odbiorników połączonych z tymi ciekami z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym (w tym dwie sprawy dotyczące zmniejszenia opłaty) wykazała, że:

- przekroczenia dotyczące ilości pobranych wód powierzchniowych oraz warunków wprowadzania ścieków stwierdzono na podstawie: sprawozdań z badań ścieków oczyszczonych; sprawozdań z badań próbek laboratoryjnych ścieków oczyszczonych; sprawozdań z badania ścieków oczyszczonych wraz z protokołami poboru próbek oraz rejestrami ilości odprowadzonych ścieków oczyszczonych; analizy dokumentów przekazanych przez stronę w celu oceny dotrzymywania wielkości dopuszczalnych oraz spełnienia wymagań dotyczących badań automonitoringowych; wykazu ilości pobranej wody (sporządzonego na podstawie trwałego rejestru pobranej wody); WIOŚ weryfikował ww. informacje w trakcie kontroli dokumentacyjnych (wykonując adnotacje z ich przeprowadzenia) lub w trakcie kontroli obejmujących m.in. kwestię przestrzegania warunków dot. ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub do ziemi, określonych w pozwoleniach wodnoprawnych i zintegrowanych (sporządzając protokół kontroli wraz z zawartą w nim informacją o weryfikacji dokumentacji);
- w 10 przypadkach opłaty zostały naliczone prawidłowo; w dwóch, w wyniku postępowania odwoławczego, Główny Inspektor uchylił decyzje Wojewódzkiego Inspektora (w jednym - opłata została naliczona niezgodnie z § 5 pkt 4 rozporządzenia z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie ustalania opłat podwyższonych za przekroczenie warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi¹³¹, w drugim - stwierdzono błąd rachunkowy w wyliczeniu czasookresu) i zmienił wysokość ustalonej opłaty;
- postępowania administracyjne w przedmiocie ustalenia opłat były wszczynane kilka lat po przekroczeniu warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym (czyny popełnione w latach 2018-2020); Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Zgodnie z art. 300 ust. 6 ustawy Prawo wodne zobowiązanie wynikające z decyzji, o których mowa w art. 282 ust. 8 oraz art. 283 ust. 4 nie powstaje, jeżeli te decyzje zostały doręczone stronie po upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, za który ustalono opłatę podwyższoną. Przepis art. 300 ust. 6 ustawy Prawo wodne stanowi przepis szczególny wobec art. 189g § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks*

¹³⁰ Dobór losowy na podstawie danych z ewidencji WIOŚ.

¹³¹ Dz.U. poz. 2501.

postępowania administracyjnego i reguluje kwestię przedawnienia w zakresie opłaty podwyższonej, o jakiej mowa w art. 280 pkt 2 lit. b ustawy Prawo wodne. Wszystkie postępowania administracyjne, które prowadzi Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (...) prowadzone są w ustawowych terminach. (...) termin na wydanie doręczenie ww. decyzji administracyjnych ustalających opłatę podwyższoną został każdorazowo zachowany w trybie powyższego przepisu, jak i przez organ I instancji, tj. Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, jak i przez organ II instancji, tj. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Jednocześnie należy zauważyć, że zarządzeniem nr 25/2021 Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z dnia 30 września 2021 r. w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie w zakresie działania Wydziału Prawnego ujęto między innymi prowadzenie postępowań administracyjnych w związku z naruszeniem wymagań ochrony środowiska. Od momentu zatwierdzenia ww. Regulaminu organizacyjnego, Wydział ten realizuje zadania na bieżąco, według kolejności przekazywanych spraw koniecznych do wszczęcia postępowania administracyjnego uwzględniając w szczególności okres naruszenia ustalony w protokole kontroli. Sprawy będące podstawą do wszczęcia postępowań administracyjnych przez komórki organizacyjne prowadzące kontrole były przekazywane sukcesywnie, w pierwszej kolejności były rozpatrywane te, których termin na wydanie był najwcześniejszy.

NIK wskazuje, iż w przypadku opóźnień w niezwłocznym podejmowaniu działań związanych z ustalaniem opłat podwyższonych za korzystanie z usług wodnych polegających na wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym albo w pozwoleniu zintegrowanym, poza przesunięciem czasowym wpływów z tytułu tej opłaty na rachunek Wód Polskich, która zgodnie z art. 255 pkt 1 ustawy Prawo Wodne stanowi ich przychód, utrwać się może wśród podmiotów zobowiązanych do ich wnoszenia przekonanie o braku sankcji za niezgodne z prawem działania lub zaniechania, które mogą negatywnie wpływać na stan wód.

W badanej próbie 12 decyzji wystąpiło osiem przypadków nieuznania przez organ przedkładanych mu wyników pomiarów (nastąpiło to w sytuacjach, o których mowa w art. 288 pkt 2 i 4 ustawy Prawo wodne), w czterech przypadkach organ uznał przedkładane mu wyniki pomiarów. WIOŚ nie stosował wyższych stawek opłaty podwyższonej, ani jej nie zmniejszał, gdyż nie wystąpiły przesłanki z art. 295 i art. 296 ww. ustawy. Kopie ostatecznych decyzji ustalających opłaty podwyższone oraz decyzji o odroczeniu terminu płatności przekazywano niezwłocznie Wodom Polskim. WIOŚ posiadał informacje o wniesieniu opłat na rachunek Wód Polskich.

(akta kontroli str. 990, 992-1018, 1417-1418, 1473-1476, 1478-1479, 1519-1520, 1528-1529)

Wyjaśniając czy i jakie działania podejmował WIOŚ celem wyeliminowania nieprawidłowości, których skutkiem było naliczenie opłaty podwyższonej, o której mowa w art. 280 ustawy Prawo wodne, Wojewódzki Inspektor wskazał na prowadzone kontrole podmiotów oraz występowanie do organu wydającego pozwolenia wodnoprawne o dokonanie ich przeglądu. .

(akta kontroli str. 1404-1406, 1412)

12. Wyjaśniając jakie działania związane z poprawą stanu wód i ochroną rzeki Iny i jej dopływów przed zanieczyszczeniami podejmowano, Wojewódzki Inspektor podał: *Głównymi działaniami ZWIOŚ, wynikającymi z kompetencji określonych w ustawie ioś (...) podejmowanymi w latach 2022-2025 były kontrole podmiotów*

korzystających ze środowiska oraz wykonywane na podstawie ustaleń tych kontroli działania pokontrolne. Ponadto inspektorzy WIOŚ 31 lipca 2023 r. uczestniczyli w organizowanym przez zachodniopomorskie parlamentarzystki (...) w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego spotkaniu z udziałem marszałka województwa (...), przedstawicieli samorządów gmin leżących nad rzeką Iną, tj. Gminy Goleniów oraz Stargard, przedstawicieli Wód Polskich, wędkarzy, RDOŚ oraz społeczników. Celem spotkania było omówienie aktualnego stanu rzeki Iny, analiza powtarzających się przypadków zanieczyszczenia oraz podjęcie wspólnych działań w celu ochrony i przywrócenia naturalnego ekosystemu tej rzeki.

(akta kontroli str. 1340-1345)

13. Wojewódzki Inspektor zidentyfikował następujące bariery/ problemy/ ograniczenia prawne, organizacyjne lub finansowe w zakresie realizacji zadań objętych kontrolą i ograniczające skuteczność zapewnienia ochrony rzeki Iny lub jej dopływów przed zanieczyszczeniami: *Zbyt mała ilość etatów uniemożliwiła przeprowadzenie większej liczby kontroli w zlewni rzeki Iny w tym dokonywania bieżącej analizy przesyłanych wyników badań automonitringowych. Wielość zadań wykonywanych przez IOŚ uniemożliwia skupienie się na ochronie jednej z rzek, której parametry fizykochemiczne wody wskazywały na zanieczyszczenie biogenami. Należy podkreślić, że wytyczne GIOŚ wskazują na konieczność realizacji zadań i kontroli planowych na terenie całego województwa zachodniopomorskiego, bez wskazania objęcia szczególnym priorytetem rzeki Iny i jej dopływów. Innym istotnym problemem jest brak narzędzi w postaci programów dotyczących gospodarowania wodami (np. mapy, granice jcwp i ich zlewni), nakładek i systemów teleinformatycznych oraz szkoleń z zakresu ich obsługi. Powyższe utrudnia rozróżnienie granic poszczególnych jcwp oraz statusu cieków wodnych.*

(akta kontroli str. 1340-1344)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niewyegzekwowanie od czterech podmiotów (z 11 objętych badaniem) przekazywania wyników prowadzonych przez nie pomiarów ilości pobieranych wód powierzchniowych lub ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, w których mowa w art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne.

Badanie dokumentacji 11 podmiotów korzystających z usług wodnych na terenie zlewni rzeki Iny, pod względem posiadania przez WIOŚ złożonych przez nie wyników pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi oraz pomiarów ilości pobranych wód w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym i ich analizy wykazało, iż cztery podmioty¹³² nie przekazały do WIOŚ ww. wyników za pełen okres 2022-2024¹³³, w tym: jeden za luty 2022 r.¹³⁴, jeden za wrzesień 2024 r.¹³⁵, jeden za kwiecień 2022 r. i wrzesień-październik 2024 r.¹³⁶, jeden za rok 2022¹³⁷. Mimo, iż złożenie ww. wyników pomiarów jest wymagane przepisem art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne, niewypełnienie obowiązku informacyjnego nie spotkało się z reakcją organu, co NIK ocenia jako

¹³² Pozycja 1, 3-4 i 6 zestawienia z 22 kwietnia 2025 r.

¹³³ W przypadku 2025 r. odstąpiono od oceny.

¹³⁴ Poz. 1 zestawienia. Dotyczy pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi.

¹³⁵ Poz. 3 zestawienia. Dotyczy pomiarów ilości pobranych wód.

¹³⁶ Poz. 4 zestawienia. Dotyczy pomiarów ilości pobranych wód.

¹³⁷ Poz. 6 zestawienia. Dotyczy pomiarów ilości pobranych wód.

działanie nierzetelne. Powyższe skutkowało brakiem możliwości dokonania przez WIOŚ analiz aktualnych wyników pomiarów prowadzonych w ww. zakresie.
(akta kontroli str. 961-986)

Zgodnie z art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne, podmioty korzystające z usług wodnych są obowiązane do przekazywania wyników prowadzonych pomiarów m.in. ilości pobieranych wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym albo pozwoleniu zintegrowanym: do właściwego organu Inspekcji Ochrony Środowiska: a) w przypadku pomiarów ciągłych – w terminie 30 dni od dnia zakończenia półrocza, w którym pomiary zostały wykonane - za I półrocze oraz w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku kalendarzowym, w którym pomiary zostały wykonane - za rok kalendarzowy; b) w przypadku pomiarów okresowych wykonywanych częściej niż jeden raz w miesiącu - w terminie 30 dni od dnia zakończenia kwartału, w którym pomiary zostały wykonane; c) w pozostałych przypadkach - w terminie 30 dni od dnia zakończenia pomiaru.

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) *Brak reakcji WIOŚ na przypadki nieprzesyłania przez dany podmiot wyników badań automonitoringowych wynika z bardzo dużej ilości podmiotów zobowiązanych do przesyłania ww. wyników oraz niejednorodnej częstotliwości ich przesyłania (każdy podmiot zobowiązany został warunkami pozwolenia wodnoprawnego lub zintegrowanego do indywidualnej częstotliwości przesyłania wyników). W latach 2022–2025 do WIOŚ w Szczecinie (bez Delegatury) wpłynęło około 3 000 wyników badań automonitoringowych. Ocena spełniania obowiązku przesyłania wyników badań automonitoringowych dokonywana jest każdorazowo przy kontroli w terenie lub dokumentacyjnej opartej na analizie badań automonitoringowych.*

(akta kontroli str. 961-986)

NIK wskazuje, iż z punktu widzenia skuteczności ochrony środowiska ważne jest, aby organy odpowiedzialne za ochronę wód dysponowały bieżącymi informacjami o sposobie i zakresie korzystania z wód. Tylko w takim przypadku będą one mogły odpowiedzialnie i prawidłowo uczestniczyć w ww. procesie. Dlatego istotne jest dysponowanie przez organ ochrony środowiska aktualnymi wynikami badań automonitoringowych.

2. Niedokonywanie na bieżąco analiz otrzymywanych wyników pomiarów ilości pobieranych wód powierzchniowych oraz ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi, w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o których mowa w art. 304 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo wodne.

Badanie próby dokumentacji dotyczącej 11 podmiotów korzystających z usług wodnych na terenie zlewni rzeki Iny w zakresie analizy przez WIOŚ złożonych przez nie za lata 2022-2024 wyników pomiarów ilości pobranych wód oraz ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym wykazało, iż:

- w trzech przypadkach¹³⁸ WIOŚ przeanalizował jedynie część otrzymanych wyników pomiarów, z tego w jednym analizą objęto rok 2022 r.¹³⁹, w drugim¹⁴⁰ - okres od 20 października 2023 r. do 13 grudnia 2024 r., w trzecim¹⁴¹ - za okres od 2 czerwca 2023 r. do 25 lipca 2024 r.;

---

¹³⁸ Pozycja 2, 5-7 i 9 ww. zestawienia.

¹³⁹ Dotyczy pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi.

¹⁴⁰ Dotyczy pomiarów ilości pobranych wód.

¹⁴¹ Dotyczy pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi.

- w pięciu przypadkach¹⁴² - nie analizowano wyników otrzymanych pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym / pomiarów ilości pobranych wód. (akta kontroli str. 961-986)

Nieanalizowanie lub nieanalizowanie na bieżąco przez WIOŚ ww. wyników pomiarów NIK ocenia jako działanie nierzetelne. Zaniechanie w tym zakresie stwarzało ryzyko nienaliczenia opłat podwyższonych, zwłoki w ich naliczeniu lub przedawnienia możliwości ich dochodzenia w przypadku przekroczenia wielkości określonych w pozwoleniach wodnoprawnych.

W sprawie objęcia jednego z podmiotów analizą wyników pomiarów za 2022 r. podczas gdy podmiot przedłożył także wynik za okres 2023-2024¹⁴³, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, iż: *analiza zostanie przeprowadzona podczas kontroli ujętej w planie na 2025 r. – na tej kontroli zostanie dokonana ocena kontynuująca okres oceny z adnotacji automonitoringowej. Z prowadzonego na bieżąco sprawdzania ew. przekroczeń wskaźników wynika, że azot ogólny był przekroczony w 2023 r. w październiku, jednak ten wskaźnik wymaga oceny rocznej, która zostanie przeprowadzona na powyższej kontroli.* W kwestii objęcia u innego podmiotu¹⁴⁴ analizą okresu od 20 października 2023 r. do 13 grudnia 2024 r. i jej niewykonaniem za okres 1 stycznia 2022 r. – 19 października 2023 r., Wojewódzki Inspektor wyjaśnił, że nie wykonano analizy za ww. okres: *z powodu nieobjęcia podczas kontroli fermy w roku 2022 celem poboru wody. W roku 2022 fermę objęto 4 celami (3 dotyczące gospodarki nawozowej oraz 1 dotyczący realizacji zarządzenia pokontrolnego, w którym wskazano m.in., iż podmiot nie przekazywał do WIOŚ w Szczecinie wyników poboru wody z fermy). W toku kontroli w roku 2022 ustalono, że podmiot kontrolowany niezgodnie z prawdą poinformował WIOŚ o realizacji zarządzenia pokontrolnego, zgodnie z którym zobowiązany był do przekazywania wyników pomiarów ilości pobieranych wód w terminie określonym w przepisach). W roku 2023 ww. fermę trzody chlewnej objęto 5 celami kontroli, w tym sprawdzono realizację zarządzenia pokontrolnego. W wyniku analizy powyższego celu stwierdzono, że kontrolowany przekazywał wyniki pomiarów ilości pobieranych wód podziemnych w wyznaczonym terminie (ustalenia zawarte w protokole kontroli Nr WIOS-SZ 297/2023). Zatem w roku 2023 sprawdzono terminowość przekazywania przez kontrolowanego do WIOŚ wyników poboru wody.* Co do podmiotu¹⁴⁵, u którego WIOŚ analizą objął okres od 2 czerwca 2023 r. do 25 lipca 2024 r. mimo przedłożenia przez podmiot wyników za pozostały okres, Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W roku 2022 i 2023 przeprowadzono kontrole terenowe (kompleksowe) fermy, podczas której sprawdzono 3 cele dotyczące gospodarki nawozowej. Kontrolą nie objęto poboru wody (z wytycznych GIOŚ nie wynikał obowiązek uwzględnienia poboru wody podczas kontroli planowych). Mając na uwadze charakter działalności zakładów ujętych w planie kontroli, w planach ujęto cele dotyczące gospodarki nawozowej. Zgodnie z wytycznymi GIOŚ do planowania działalności organów IOŚ w latach 2022-2025 cele kontroli służą temu, aby przypisać je do zakładów wytypowanych do kontroli, zgodnie z przesłankami, które zdecydowały o przyjęciu danego zakładu do planu. Nie jest wymagane wykorzystanie wszystkich określonych celów kontroli w planach.*

W sprawie powodów, dla których analizy podjęto jedynie w części przypadków (lub obejmowały one część okresu objętego kontrolą NIK), Wojewódzki Inspektor

---

¹⁴² Pozycja 1, 3-4, 10-11 ww. zestawienia.

¹⁴³ Pozycja 2 zestawienia.

¹⁴⁴ Pozycja 5 zestawienia.

¹⁴⁵ Pozycja 9 zestawienia.

wyjaśnił także: *O podjęciu analizy decydowały takie czynniki jak: analiza wyników badań i stwierdzone przekroczenia, wskazania z systemu przy planowaniu, odległy termin poprzedniej kontroli, prośby o kontrole kierowane przez inne organy. (...) Konieczność realizowania licznych zadań planowych i pozaplanowych na obszarze województwa zachodniopomorskiego uniemożliwia skupienie się wyłącznie na obszarze zlewni rzeki Iny. Jednocześnie informuję, że w roku 2022 z uwagi na sytuację związaną z katastrofą ekologiczną na rzece Odrze inspektorzy WIOŚ w Szczecinie zostali oddelegowani do prowadzenia kontroli pozaplanowych wzdłuż biegu ww. rzeki. Przyczyny braku analizy w niektórych przypadkach wynikały z braku bieżącej rezerwy czasowej i podjęciu decyzji o zaplanowaniu kontroli danego podmiotu w terenie na przyszły rok.*

(akta kontroli str. 961-986, 1473-1474, 1519-1520)

3. Nieprzeprowadzanie bieżącej oceny jakości dostarczonych przez prowadzącego instalacje danych, w szczególności pod względem ich kompletności, spójności i wiarygodności.

Oględziny NIK znajdujących się w bazie PRTR sprawozdań, o których mowa w art. 236b ustawy POŚ, złożonych za okres 2022-2024 przez pięć podmiotów prowadzących instalacje na terenie zlewni rzeki Iny i uwalniających oraz transferujących zanieczyszczenia do rzeki Iny lub jej dopływów (dobór losowy) oraz zapisów w systemie ISK odnośnie do śladu rewizyjnego w zakresie weryfikacji tych sprawozdań wykazały:

- odnośnie podmiotu W.M.S. - w systemie ISK nie było informacji o weryfikacji sprawozdań PRTR za okres 2022-2024; starszy specjalista WIOŚ wyjaśniła, iż nie były przeprowadzane kontrole sprawozdań ww. podmiotu za ww. okres, ani nie są przewidziane kontrole zakładu w planie kontroli na 2025 r.
- odnośnie podmiotu C.K. - w systemie ISK nie było informacji o weryfikacji sprawozdań PRTR za okres 2022-2024; główny specjalista WIOŚ wyjaśniła, iż nie były przeprowadzane kontrole sprawozdań za ww. okres, podmiot ten jest przewidziany do kontroli planowej w 2025 r., w trakcie której zostanie zweryfikowana kompletność, spójność i wiarygodność danych zawartych w sprawozdaniach PRTR.

Brak bieżącej oceny jakości ww. danych, NIK ocenia jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 987-989)

W sprawie podmiotu W.M.S., Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *Każdorazowo, przy wpływie sprawozdania PRTR dokonywana jest jego wstępna weryfikacja obejmująca między innymi terminowość wpływu. Ocena sprawozdania PRTR pod względem jego kompletności, spójności i wiarygodności, jest czasochłonna i absorbująca, gdyż wymaga przeprowadzenia analizy wielu dokumentów, w przypadku oczyszczalni ścieków, są to badania automonitoringowe ilości i jakości ścieków odprowadzanych, a także kart ewidencji i przekazania odpadów w bazie BDO. W związku z tym, działając zgodnie z wymogami ekonomiki czasu (mnogość terminowych zadań oraz niecierpiących zwłoki działań kontrolnych, w szczególności interwencji oraz w szczególności w okresie objętym zapytaniem działań wynikających z kryzysu na rzece Odrze), uznano, że przeprowadzenie takiej oceny nastąpi podczas kontroli zakładu w terenie, co pozwoli zrealizować równocześnie cele kontroli związane z odprowadzaniem ścieków i gospodarowaniem odpadami, w szczególności komunalnymi osadami ściekowymi. W okresie 2022 - 2024, zakład (...) był kontrolowany w zakresie poboru wód i eksploatacji przelewów burzowych (kontrola nr WIOS-SZ 144/2023) oraz w zakresie gospodarowania odpadami zawężonym do odpadów o kodzie 20 03 06 odpady ze studzienek kanalizacyjnych (kontrola nr WIOS-SZ 444/2024), dlatego nie dokonano weryfikacji sprawozdań PRTR. Zakład zostanie*

uwzględniony w planie kontroli na rok 2026 w pełnym zakresie gospodarki ściekowej i odpadowej, wówczas dokonana zostanie również weryfikacja sprawozdań PRTR.

(akta kontroli str. 1018-1020, 1022-1030)

W sprawie podmiotu C.K., Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: (...) Po wpływie sprawozdania PRTR każdorazowo dokonywana jest jego weryfikacja obejmująca terminowość wpływu (...). C.K. złożyła w ustawowym terminie sprawozdania (...). Szczegółowa ocena sprawozdania PRTR (...) może być dokonana podczas kontroli zakładu w terenie, gdyż wymaga przeprowadzenia analizy dokumentów dotyczących między innymi badań automonitoringowych w zakresie emisji gazów i pyłów do powietrza, wielkości produkcji, a także kart ewidencji i przekazania odpadów w bazie BDO. Kontrola zakładu została przyjęta do planu kontroli na rok 2025 (...).

(akta kontroli str. 1527, 1530-1531)

Wprawdzie w art. 236b ust. 2 ustawy POŚ, nie wskazano terminu w jakim wojewódzki inspektor ochrony środowiska ocenia jakość dostarczonych przez prowadzących instalacje danych, niemniej mając na względzie rzetelność działania organów, powinno to następować bez nieuzasadnionej zwłoki. Ponadto niezapewnienie przez prowadzącego instalację w sprawozdaniu jakości przekazywanych danych pod względem ich kompletności, spójności lub wiarygodności – według art. 236d ww. ustawy – podlega administracyjnej karze pieniężnej. Stąd niezbędne jest bieżące dokonywanie oceny jakości sprawozdań, a nie dopiero w trakcie kontroli podmiotu.

4. Niezapewnienie dokumentowania zdarzeń w formie przewidzianej w regulacjach wewnętrznych.

W dwóch przypadkach rozpoznanie w terenie miejsca zdarzenia zostało udokumentowane w formie notatki służbowej (z 14 kwietnia 2023 r. i z 19 czerwca 2023 r.) zamiast protokołu. Zasady/ wytyczne dotyczące identyfikacji występowania zagrożeń w wodach powierzchniowych i reagowania na takie zagrożenia zostały określone przez GIOŚ w dokumentach ISK w części I *Zasady Prowadzenia Kontroli* pkt 5.2 *Wykonywanie kontroli w terenie bez ustalonego podmiotu. 1. Rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska”, w tym poważnej awarii, z nieustalonym sprawcą zdarzenia.* W Zasadach tych wskazano, iż w przypadku otrzymania zgłoszenia zanieczyszczenia środowiska, gdzie nie jest określony sprawca zdarzenia i w związku z tym nie jest możliwe określenie zakładu (podmiotu), gdzie powinna być wykonana kontrola, zasadne jest przeprowadzenie czynności rozpoznawczych. Z tego rodzaju działań należy sporządzić protokół, który podpisuje inspektor¹⁴⁶. Załącznikiem do protokołu powinna być dokumentacja fotograficzna oraz inne dokumenty dotyczące zdarzenia. Wykonanie opisanych czynności powinno zostać odnotowane w ISK jako kontrola w terenie bez ustalonego podmiotu.

(akta kontroli str. 5, 29, 244, 260, 284-291, 385-393, 1554-1556)

Wojewódzki Inspektor wyjaśnił: *W przypadku zdarzenia udokumentowanego notatką służbową PK/2023 z 19 czerwca 2023 r. (zdarzenie miało miejsce 17.06.2023 r. w sobotę, dzień wolny od pracy) inspektor WI otrzymał prośbę Zastępcy ZWIOŚ o przeprowadzenie oględzin w terenie (...) i sporządzenie jedynie zdjęć. Mając na uwadze, że zgłoszenia o otwieraniu się przelewów burzowych (...) i spływu ścieków do rzeki Iny miały miejsce niejednokrotnie, uznano za celowe sporządzenie notatki służbowej w sytuacji znanej WIOŚ, która również jest formą udokumentowania przeprowadzenia przez inspektora oględzin w terenie. (...) ustalenia (...) z dnia 14 kwietnia 2023 r. (która była kontynuacją zdarzenia z 11 kwietnia 2023 r.) są*

¹⁴⁶ Wzór protokołu kontroli stanowi załącznik 1.5.2.2. *Protokół kontroli - zanieczyszczenie środowiska.*

równoważnym dowodem i stanowią podstawę do prowadzenia działań pokontrolnych, co miało miejsce w tym przypadku (przekazane wystąpienie do Burmistrza Goleniowa pismem z dnia 14 kwietnia 2023 r. znak PŚ.700.1.2.2023.AT).

(akta kontroli str. 1473-1475, 1521-1522)

NIK podziela pogląd Wojewódzkiego Inspektora, iż notatki służbowe stanowią formę dokumentowania oględzin w terenie. W Zasadach wskazano jednak, iż rozpoznanie w terenie zgłoszenia dotyczącego „zanieczyszczenia środowiska”, w tym poważnej awarii, z nieustalonym sprawcą zdarzenia podlega opisaniu w protokole kontroli, a nie notatce. Dodać należy, iż zdarzenia udokumentowane w formie notatki służbowej nie podlegają odnotowaniu w systemie ISK.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Egzekwowanie składania, przez podmioty korzystające z usług wodnych wyników pomiarów oraz ilości i jakości ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi w zakresie określonym w pozwoleniu wodnoprawnym oraz analizowanie na bieżąco ww. wyników. 2. Wykonywanie na bieżąco oceny jakości dostarczonych przez prowadzących instalacje danych, w szczególności pod względem ich kompletności, spójności i wiarygodności. 3. Prawidłowe dokumentowanie czynności rozpoznania w terenie zgłoszenia dotyczącego zanieczyszczenia środowiska z nieustalonym sprawcą zdarzenia.
Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje <i>prawo zgłoszenia</i> na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 30 maja 2025 r.

Kontroler
Anna Jończyk
Specjalista kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
p.o. Dyrektor
z up. Bogusław Wójcik
p.o. Wicedyrektor Delegatury

/podpisano elektronicznie/